

Ljudska

PRAVICA

«LJUDSKA PRAVICA»
USTANOVljena 1. OKTOBRA
1934 # MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT 14-DNEVNIK IN
TEDNIK OD OSVOBODITVE
DO 1. JUL 1951 KOT DNEV-
NIK, NATO PA KOT TEDNIK
OD 1. JUNJA 1953 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI Z «BORBO»

Leto XXI. Stev. 51
GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN SINKOVEC
UREJA UREDNIŠKI ODBOR
List izhaja vsak dan razen
petka. # Cena 10 dinarjev

OB DRUGI OBLETNICI BALKANSKEGA SPORAZUMA

Konferenca v Ankari

se je začela včeraj popoldne ob sodelovanju vseh treh zunanjih ministrov

Ankara, 28. febr. (Tanjug). Danes se je začela tretja konferenca zunanjih ministrov Grčije, Jugoslavije in Turčije ter prvo zasedanje Stalnega sveta Balkanske zveze. Delegacije so se sestale ob 17. uri po jugoslovanskem času v poslopu turškega zunanjega ministrstva.

Grško delegacijo vodi zunanji minister Stefanopoulos, njeni člani pa so veleposlanik v Ankari Kateris, veleposlanik v Beogradu Philon in direktor zunanjega ministrstva Kristopoulos. Jugoslovansko delegacijo vodi državni tajnik Koča Popović, člani delegacije pa so državni svetnik Josip Djerodja, veleposlanik Ljuba Radovanović in veleposlanik v Ankari Misa Pavičević. Vodja turške delegacije je zunanji minister Fuad Köprülü, njeni člani pa državni podtajnik Nuri Birg, veleposlanik v Atenah İksel in namestnik načelnika drugega oddelka Borovali. Po dogovorjenem programu bo konferenca zaključena v sredo, 3. marca, zvečer.

Fuad Köprülü

Fuadu Köprülüju in se z njim pol ure razgovarjala.

Zatem sta obiskala predsednika turške vlade Adnana Mendereza ter se razgovarjala z njim kakih 40 minut. Malo kasneje je turški zunanji minister Köprülü vrnil vljudnostni obisk državne tajniku Koči Popoviću v prostorih jugoslovanskega veleposlanštva in grškemu zunanjemu ministru Stefanopulosu v hotelu Ankara-Palace. Razgovori so minili v prijateljskem vzdušju.

Ob pol dveh popoldne je turški zunanji minister Köprülü priredil svečano kosilo na čast jugoslovanski in grški delegaciji.

knjigo predsedstva republike, za-
tam pa sta bila na protokolarnem
obisku pri turškem zun. ministru

Današnji dopoldan so vodje delegacij dežel Balkanskega sporazuma na ankarški konferenci povetili protokolarni obiskom. Najprej sta se državni tajnik Koča Popović in spremstvu jugoslovanskega veleposlanika v Ankari Misa Pavičevića in grški zunanji minister Stefanopoulos v spremstvu grškega veleposlanika v Ankari Katerisa vpisala v

O pomenu konference

je govoril zunanji minister Köprülü v turški Veliki skupščini

Ankara, 28. febr. (Tanjug). — Turški zunanji minister Fuad Köprülü je včeraj v Veliki skupščini izjavil, da Turčija uveljavlja politiko miru in dobrega sosedstva na fronti držav, ki z obrambnimi ukrepi skušajo preprečiti vojno. »Sporazum o pri-
ga 28. februarja 1953 sklenili v Ankari z Grčijo in Jugoslavijo, je bil dopolnjen s pogodbo o zvezni sodelovanju in vzajemni pomoči. Tako so bili ustvarjeni pogoji za krepitev mi-
ru in varnosti področja, na kate-
kanski tajništvo. Stalno bal-
novljeno z dopolnilnim sporazu-
sodelovanje med Jugoslavijo, Gr-
daj v Ankari. V smislu določb
Zveze se jutri sestanejo v Ankari
zunanji ministri balkanskih dr-
žav.

sodelovanja bodo dosegli nov
polet po ustanovitvi balkanske
posvetovalne skupščine.

Minister Köprülü je poudaril
tudi pomembnost sporazuma o
prijateljstvu med Turčijo in Pa-
kistanom, sklenjenem v aprilu
leta 1954. O pomenu Srednjega
vzhoda je dejal, da prizadevanja
Turčije, da bi živela v dobrih
odnosih z arabskimi deželami,
slone na iskreni želji po ohrani-
tvi varnosti v tem delu sveta,
zlasti pa po zagotovitvi napred-
ka, svobode in neodvisnosti ara-
bskih dežel. O turško-iraškem
paktu je dejal, da sloni na načeli
Ustanovne listine OZN in da je
činitelj stabilnosti in varnosti
na Srednjem vzhodu.

»Večina opazovalcev meni, da
je napeto vzdušje posledica spora
v vladni koaliciji o posarskem
sporazumu. Zanje je bil odstop
podkanclerja Blücherja, ki je gla-
soval za sporazum proti sklepu
svoje parlamentarne frakcije,
prava senzacija. Znano pa je, da
kancler Blücherjevega odstopa
ne bo sprejel. Spor je nedvomno
dvignil bonnsko temperaturo in
jo bo še. Najbrž pa imajo prav
tisti redki, ki menijo, da so »gla-
sove ulice«, kakor vlada pogosto
imenuje gibanje za združiti-
te in proti oboževanju, zelo dobro
slisali v parlamentarni dvorani
ob Reni in da bo to pravi vzrok
nervoznega bonnskega vzdušja.

»Zvezni zbor je sprejel pariške
pogodbe in posarski sporazum.«
Zakaj je bila ta debata dokaj
strupena in zakaj sta se vlada in
opozicija tako zanimali zanjo, če-
prav je bilo že vnaprej znano, da
bosta dve tretjini poslancev Zvez-
nega zbora glasovali za ratifikaci-
cijo?

»Večina opazovalcev meni, da
je napeto vzdušje posledica spora
v vladni koaliciji o posarskem
sporazumu. Zanje je bil odstop
podkanclerja Blücherja, ki je gla-
soval za sporazum proti sklepu
svoje parlamentarne frakcije,
prava senzacija. Znano pa je, da
kancler Blücherjevega odstopa
ne bo sprejel. Spor je nedvomno
dvignil bonnsko temperaturo in
jo bo še. Najbrž pa imajo prav
tisti redki, ki menijo, da so »gla-
sove ulice«, kakor vlada pogosto
imenuje gibanje za združiti-
te in proti oboževanju, zelo dobro
slisali v parlamentarni dvorani
ob Reni in da bo to pravi vzrok
nervoznega bonnskega vzdušja.

»Večina opazovalcev meni, da
je napeto vzdušje posledica spora
v vladni koaliciji o posarskem
sporazumu. Zanje je bil odstop
podkanclerja Blücherja, ki je gla-
soval za sporazum proti sklepu
svoje parlamentarne frakcije,
prava senzacija. Znano pa je, da
kancler Blücherjevega odstopa
ne bo sprejel. Spor je nedvomno
dvignil bonnsko temperaturo in
jo bo še. Najbrž pa imajo prav
tisti redki, ki menijo, da so »gla-
sove ulice«, kakor vlada pogosto
imenuje gibanje za združiti-
te in proti oboževanju, zelo dobro
slisali v parlamentarni dvorani
ob Reni in da bo to pravi vzrok
nervoznega bonnskega vzdušja.

POSVETOVANJE O JUGOSLOVANSKEM ZADRUŽNIŠTVU

POSPEŠEVANJE KMETIJSKE PROIZVODNJE IN RAZVIJANJE SOCIALISTIČNIH ODNOSOV

sta glavni nalogi združnih organizacij

Celje, 28. febr.

Po dvodnevnem zasedanju se
je v Celju danes končala konfe-
renca predstavnikov republiknih
zadružnih zvez iz vse države.

Včeraj je sekretar Glavne za-
družne zveze Jugoslavije A. Raus
govoril o problemih, o katerih
naj bi razpravljala konferenca.
Dejal je, da je v zadružništvu
pereče razen organizacijskih ob-
lik vprašanje izvajanja ekonom-
ske politike zadrug, delo in vloga
zadružnih zvez ter vprašanje
imovinskih odnosov v kmetijskih
zadrugah. V mnogih zadružnih
organizacijah se je pojavilo vpra-
šanje obrtnih zadružnih obratov,
ki so jih ponekod na razne načine
osamosvojili. Na drugi strani pa
se pojavljajo vprašanja, kako ure-
ničiti načela delavskega samo-
upravljanja v podjetjih, ki delajo
v sklopu zadrug. Nadalje je gov.
Raus navedel, da bi morala kon-
ferenca razpravljati tudi o novih
oblikah dela, o ustanovah za na-
predek kmetijstva, o odkupu in
o podobnih vprašanjih.

O vseh teh problemih se je
razvila živahna razprava.

Predstavniki zadružnih orga-
nizacij iz Vojvodine so uvodoma
načeli vprašanje odkupa kmetijs-
kih pridelkov in prometa s poljs-
skimi pridelki ter se zavzemali
za to, naj bi v bodoče odku-
povale kmetijske pridelke izključno
zadrug.

Predsednik Glavne združne
zveze Hrvaške Ciro Buković je

posebej poudaril, na kakšne te-
žave so naletele nekatere zadrug
v Dalmaciji, ker so prehitro
odvajale obrate iz zadrug. Za-
stopnik Glavne združne zveze
Slovenije Franc Lubej je govoril
o nalogah zadružnih zvez in po-
udaril, da je njihova glavna na-
loga boriti se za pospeševanje
kmetijske proizvodnje in skrbeti
za gospodarsko dejavnost na va-
si, pri čemer pa je poudaril, da
bi se moral del sredstev, ki ostane-
jo zadrugam, uporabiti izključno
za pospeševanje kmetijske
proizvodnje.

Predsednik Glavne združne
zveze Slovenije tov. Viktor Av-
belj je omenil, da bi bilo treba
v zadružne organizacije oziroma
v njihova podjetja uvesti načela
delavskega upravljanja, hkrati
pa je poudaril, da imajo tudi vsa
zadružna podjetja enake družbe-
ne obveznosti kot druga sociali-
stična podjetja, pač pa bi morala
družba določiti, koliko dobička
morajo ta podjetja letno obvezno
porabiti za pospeševanje kmetij-
stva. Glede zakona o zadružništvu
je gov. Avbelj sodil, naj ta reši
osnovna vprašanja družbe za za-
družništvo in obratno, s predpisi
je treba zajamčiti pravice v za-
družništvu zaposlenih ljudi, hkrati
pa je treba bolj jasno določiti
obseg dela in pristojnosti zadrug.
Gov. Avbelj je dejal, da bo po-
trebno še mnogo dela za usposo-
bitev zadrug; potrebne so pravne
norme, instrukcija tr- strokovni

nasveti za večjo proizvodnjo. Pri-
tem je poudaril, da je treba za-
druge omasoviti, ker je sicer ne-
varnost, da se zadrug zaprejo
vase. S tem pa nastane vprašanje
kadrov in pomoči zadrugam pri
finančnem poslovanju. Zadrugna
zveza Slovenije je osnovala po-
sebej pravno-finančno organiza-
cijsko inštruktorsko službo. —
V razpravi je bilo precej govora
o tem, ali naj bodo zadrug eno-
te ali specializirane. Gov. Avbelj
je navedel primer iz Slovenije,
kjer so enotne zadrug, v njihove-
m okviru pa delujejo razni
odseki, n. pr. za pospeševanje ži-
vinoreje, sadjarstva itd.

Nek drug delegat je omenil,
kako so organizirane zadrugne
hranilnice v Sloveniji. Sedaj po-
sluje v LRS na sedežih bodočih
skupnosti komun 12 zadružnih
hranilnic, v naslednji fazi pa se
bodo kreditni odseki pri zadrug-
h preosnovali v zadrugne hra-
nilnice v vseh gospodarsko moč-
nejših krajih. Zdej imajo te hra-
nilnice že nad 400 milijonov hra-
nilnih vlog.

Predstavniki Zadrugne zveze
Makedonije je govoril o tem, da
je dosedanja uredba o zadrugah
sicer pozitivno vplivala na razvoj
zadružništva, zaradi pomanjkljiv-
nosti pa je povzročila tudi neka-
tere težave.

Delegat iz Smedereva je dejal,
naj bi bile zadrugne organizacije
akumulacijski centri za ustvar-
janje materialnih pogojev za raz-

Usoda pariških pogodb je zdaj znova odvisna od Francije

(OD STALNEGA DOPISNIKA »BORBE«)

Pariz, 28. febr. — Obljube Edgara Faura, da se bo
zavzel za čimprejšnjo dokončno ratifikacijo pariških pogodb,
ima zdaj mnogo upanja, da bo izpolnjena. Senat bo zdaj
nemara pospešil proceduro in prihranil vladi neprijetnosti,
ki bi utegnile nastati, če bi se o vprašanju oboževitve Nem-
čije znova začela debata v poslanski zbornici.

Z ratifikacijo v zbornici so
pariške pogodbe premagale odlo-
čilno oviro, dokončne pa še ne.
Če jih Senat ne bi sprejel ali če
bi kaj pripomnil k bistvenim do-
ločbam pogodb, bi znova prišle
pred poslance.

Kaj bi pomenilo to za Fran-
cijo, ni treba posebej poudarjati,
če vemo, kako veliko ogorčenje
je vzbudila med francoskimi
partnerji odklonitev EOS, o ka-

teri je prišla ideja prav iz Fran-
cije.

Kako bi »združena Evropa«
gledala na novo debato o pari-
ških pogodbah, ki so jih spet
predložili Francozi v zamenjavo
za pokopano EOS! Nasprotniki
oborožitve Nemčije v Franciji,
ki so glasovali proti pariškim
pogodbam, in tisti, ki so iz sa-
menga prijateljstva do Mendès-
France glasovali za ratifikacijo,

so se zanašali na nemške socia-
liste in niso izključevali možno-
sti, da bi utegnili onemogočiti
ratifikacijo v bonnskem parla-
mentu. S tem bi pariške pogodbe
avtomatično doživele usodo EOS!
Niti ZDA, niti Velika Britanija
ne bi več imele podlage, da bi
forsirale oboževitev Nemčije, ki
jo odklanjajo Nemci sami. S tem,
da je odobril pariške pogodbe,
je bonnski parlament prepustil
odločitev o njihovi dokončni
usodi znova Francozom. Za Nem-
čijo je vprašanje njene oboro-
žitve dokončno urejeno. To vpra-
šanje bo uresničeno ali prek Za-
hodnoevropske zveze, če bodo
Francozi dokončno sprejeli osnu-
tek svojega bivšega predsednika
vlade, ali pa, če bi to odklonili
ali celo zavlačevali, bosta Nemčiji
dali pravico do vojske ZDA in
Velika Britanija.

Francija stoji tako pred izbiro:
ali da proti volji odobri oboževi-
tev Nemčije in si s tem pridobi
pravico, da jo bo kolikor toliko
nadzorovala, ali pa da se enkrat
odkloni svoj lastni predlog in se
tako diskreditira pri svojih evrop-
skih partnerjih, v ZDA pa sproži
»bolestno revizijo ameriškega sta-
lišča nasproti Franciji.

Posarsko vprašanje, ki je za
Francijo enako važno kakor »ev-
roposko«, pa grozi, da bo položaj
nevarno zamotano. Bonnski parla-
ment je sprejel posarski statut
samo začasno, s tem pa je nudil
nasprotnikom nemške oboževitve
v Franciji prav tiste argumente,
ki so jih hoteli imeti, češ da z
vojsko, ki se šele poraja, v Nem-
čiji že postavljajo svoje terito-
rialne zahteve! Ta argument, ki
je odjeknil v javnem mnenju, bo
vplival tudi na senatorje, ki jih
volijo občinski sveti, ki so veči-
del odločni nasprotniki oboževitve
Nemčije.

Bogdan Pešić

Umerjeno zadovoljstvo v Londonu

London, 28. febr. (Tanjug) —

Predstavniki Foreign Officea je
izjavil, da britanska vlada poz-
dravlja ratifikacijo pariških
sporazumov v bonnskem Zvez-
nem zboru. Naša politika v Ev-
ropi, je pripomnil, sloni na pa-
riških sporazumih in zato je na-
ravno, da z zadovoljstvom spre-
jemamo sleherni korak, ki te
sporazume krepi. Ta uradna iz-
java pa vzbuja vtis, da britan-
ska vlada ne želi preveč jasno
izraziti svojega zadovoljstva nad
izidom glasovanja v Zveznem
zboru, to pa iz dveh razlogov:
predvsem noče ukreniti ničesar,
kar bi, pa čeprav posredno, po-
večalo težave, na katere je kan-
cler Adenauer naletel v odnosih
s člani vladne koalicije in s so-
cialnimi demokrati. Britanska
vlada prav tako noče napraviti

vtisa, da kakorkoli pritiska na
francosko javno mnenje.

Kar zadeva britanski tisk, poz-
dravlja ratifikacijo v Zveznem
zboru, hkrati opozarja na teža-
ve, ki jih bo treba še premagati
na poti do končne ratifikacije
v vseh zahodnonemških in franco-
skih zakonodajnih organih.

Rade Vujović

EGIPT PREDLAGA FEDERACIJO

vseh arabskih dežel razen Iraka

Kairo, 28. febr. (AFP). Salah
Salem je v imenu egiptovske vla-
de v Beirutu in Damasku pred-
lagal ustanovitev federacije
arabskih dežel razen Iraka.

Poglavitne točke tega načrta
naj bi bile: združitev vojaških
poveljstev držav, priznanje in
poročila za sedanje meje in sta-
tus arabskih dežel ter ustanovi-
tev federalnega sveta, ki bi
združil zunanjo, finančno in kul-
turno politiko članic.

Egiptski listi objavljajo iz-
javo predsednika libanonske vla-
de Sami el Solha, da »libanonska
vlada, parlament in ljudstvo
skrbno proučujejo predloge pol-
kovnika Salaha Salema o gospo-
darski, finančni in vojaški eno-
nosti arabskih dežel. »Al Gam-
huria« pravi, da se je egiptoske-
mu ministru za narodno usmeri-
tev Salahu Salemu posrečilo
prepričati Libanon, da se je po-
stavil proti turško-iraškemu pa-
ktu. Tednik »Rosa« el Jusufe ob-
javlja izjave raznih libanonskih
politikov, ki so obsodili to po-
godbo. Casnik med drugim ome-
njuje nekdanjega predsednika li-
banonske vlade Salama, ki je de-
jal, da »nobena arabska dežela
ne more odobriti sodelovanja z
Zahodom«.

Turški predsednik bo obiskal tudi Bagdad

Karači, 28. febr. (AFP). Pred-
sednik turške republike Djelal Ba-
jar je prejel danes, ko se zaključil
njegov obisk v Pakistanu, diplo-
matskega meščana Karačija in na-
stalo častnega doktorja karačijske
univerze, Naslov častnega doktorja
sta mu podelili tudi univerzi v La-
horu in Pešavaru.

Listi objavljajo vest iz Bagdada,
da bo predsednik turške republike
Bajar v soboto prisel v iraško
prestoletnico na uradni obisk.

Karači, 28. febr. (AFP). Po
desetdnevem uradnem obisku v
Pakistanu je predsednik turške re-
publike Djelal Bajar danes odpo-
toval iz Karačija na uraden obisk
v Irak. Jahto »Savarona«, s katero
potuje predsednik, spremljata dva
turška rušila in dve podmornici.

Novi sirski poslanik pri predsedniku Titu

Beograd, 28. febr. (Tanjug) —
Predsednik republike je sprejel
novega sirskega poslanika g. Sa-
bata Arisa, ki mu je izročil svo-
je poverilnice.

Slovesnosti so se udeležili tu-
di vršilec dolžnosti državnega
tajnika za zun. zadeve dr. Aleš
Bebler, generalni tajnik pred-
sednika republike Jože Vilfan in
načelnik protokola predsednika
republike Sloven Smodlaka.

Podpredsednik Zveznega iz-
vsnega sveta Rodoljub Colakova-
lijski je sprejel danes popoldne ita-
ni d'Archiraffija. Ta je potem
obiskal še predsednika Izvršnega
sveta Srbije Jovana Veselinova.

Vremensko poročilo

hidrometeorološke službe LRS
Vremenska napoved za torek,
1. marca: Hladno, oblačno vreme z
mehurimi snežnimi padavinami. Pred-
nem v jugovzhodni Sloveniji na-
stane prenelna. Temperatura po-
veča se v 0 stopinj C. na Primorskem
med -3 in +3.
Snežne razmere: Vršič 130 cm, —3
Celjski 90 cm, Pokljuka 110 cm, —5
0 cm, —5, Podkorensko sedlo
0 cm, —5, Erika-Kranjska 110 cm,
—5, Planica 60 cm, —1, Mojstrana
0 cm, —5, Bohinj-Zlatočrog 45 cm, —1,
Bled 30 cm, —2, Koroška 280 cm, —1,
Krvavec 90 cm, —10, Jezersko 40 cm.

SZ PRIPRAVLJA ODGOVOR

na bonnsko ratifikacijo pariških sporazumov

»Pravda« sodi, da se utegne bonnski Republiški svet drugače izreči o sporazumih in da v nasprotnem primeru vzhodne dežele ne bodo držale križem rok

Moskva, 28. febr. — Ko današnja »Pravda« komentira ratifikacijo pariških sporazumov v zahodnonemškem Zveznem zboru, piše, da »organizatorji vojaških blokov ne bodo presenečeni miroljubnih narodov, ki ne bodo stali prekrižanih rok«. Vzile tem svarilo človek iz pisanja »Pravde« vtis, da Moskva meni, da še ni izglubljena možnost, da bi pariški sporazumi v zadnjem trenutku propadli, kakor se je zgodilo z načrti o EOS.

Boj za ratifikacijo pariških sporazumov v Zahodni Nemčiji je zdavnaj ni končan, piše »Pravda«, in pripominja, da po moralnem zboru, v katerem Adenauerjevi pristajajo nimajo izrazitega poudarka, pariške sporazume še pročitati. Moskovski častnik trdi, da sta glede prihodnosti Nemčije dve poti: prva, ki omogoča združitve obeh delov Nemčije in ureditev stikov z drugimi deželami, in druga, ki ne zbuja nobenega upanja na združitve, ki sili Zahodno Nemčijo v vojaški blok in pripravljajo novo vojno.

V vseh komentarjih moskovskih časnikov med debato v Zveznem zboru se je odločno pojavljala misel, da po ratifikaciji pariških sporazumov ne bo več govora o možnosti pogajanj s štirih o združitvi Nemčije. To svarilo je veljalo predvsem nemškim krogom, ki jih združuje Nemčije najbolj zadeva. Hkrati pa to svarilo prica, da SZ po ratifikaciji ne bo več pripravljena na razgovore s tremi zahodnimi državami niti o ostalih neurejenih evropskih zadevah.

Iz pisanja »Pravde« lahko človek povzame, da ne misli, da so vsi zahodni politiki izgubili smisel za stvarnost in da se vsi vdajajo »nevnamim utvaram«. Eden izmed realističnih politikov je vsekakor Ollenhauer. Njegovemu nastopu v bonnskem parlamentu posveča »Pravda« mnogo prostora, zlasti njegovim besedam, da ratifikacija pariških sporazumov ne bo omogočila združitve Nem-

čije, ne varnosti in da tudi ne ureditve posarskega vprašanja.

To je prvo sovjetsko reagiranje na ratifikacijo pariških sporazumov v Zveznem zboru. Vprašanje usode Nemčije in nadaljnega razvoja mednarodnega položaja je po mnenju tukajšnjih političnih krogov odvisno od tega, na kakšno stališče se bo postavil še Republiški svet v vprašanju oborožitve Zahodne Nemčije. Svarilo »Pravde«, da države, ki so podpisale moskovsko resolucijo, ne bodo stale prekrižanih rok in da bodo ukrenile vse potrebno, da jih dogodki ne bodo presenetili, napoveduje pravzaprav še ostrejšo reagiranje, evropska vprašanja pa znova postavlja v ospredje.

Čangkajškov »raj« na Formozi

Ameriški novinar Jack Baldwin je izdal leta 1939 v New Yorku knjigo z naslovom »Kitajska pretresa svet«. Ker je živel dolga leta v neposrednem stiku s Kitajci, zlasti na osvobodjenem ozemlju med državljansko vojno, je zelo živahno in nepristransko opisal dogodke med kitajsko revolucijo. V knjigi so zlasti nazorno izražene njegove simpatije do preprosti kitajskih ljudi. Poglavje, v katerem govori o Formozi, ima naslov »Izgubljeni raj — pokol na Formoziji. Iz tega poglavja povzemamo nekaj podatkov.

Žrtve so bili samo z lažnimi tujimi doktrinami zapežani mladiči. Da bi rešil Kitajsko teh nevarnih vplivov, je rekel Čangkajšek, je potrebno, da bi se ljudstvo vrnilo k vrlinam starih modranov in da bi dopustilo vladi, da bi ga pripeljala spet na pravo pot.

Leta 1947 in 1948 so napravili na Formozo poskus s tem »preporodom«. Ljudstva Čangkajškova vlada je napravila ta poskus na laboratorijski podlagi — zunaj področja, kamor je segal vpliv Rusov, vpliv kitajskih komunistov in celo vpliv državljanske vojne in vendar so napravili ta poskus zelo prepričljivo. V februarju 1947 so Čangkajškovi vojniki pobili na stotine neoboroženih prebivalcev For-

otok prvo odpravo. Ko so Mandžurel pozneje zasedli Kitajsko, so našli izganele dinastije Ming na Formozi zavetih v domača plemena so polagoma izrinili v gore. Formoza je bila nekaj časa velik breg morskih roparjev, ki so odhajali z nje na roparske pohode vzdolž kitajske obale. Opipali so na stotine ladij z Zahoda, ki so se razble ob formozske pešine. Brodolomce so navadno pobili. Holandi in Portugalski so zavzeli dele otoka, leta 1895 pa so oslabljeni Mandžurel izročili Formozo Japonscem. Leti so potrebovali sedem let, da so podjarmili prebivalstvo. Zatrli so handitcem, zgradili železnice, zavarovali ceste in dali prebivalcem nekakšno špartansko vrsto pravice.

Ko sem se vrnil iz Mandžurije, sem bil prepričan, da je Kuomintang napredal svojemu narodu na pol odkrito vojno. Neopredelne in krvavo je zahteval splošno ljudsko demonstracijo proti državljanski vojni, proti ameriški intervenciji in diktaturi. Na tisoče študentov, trgovcev in izobražencev so pretepili, na tisoče drugih zaprli ali pa postrleli in poklali z bajoneti na ulicah. Vse to so počeli večidel s prevezo, da se bore proti banditom, da love ošune in komunistične agente. Mnogo

Na Taššanu so se kuomintangovci močno utrdili, kakor da bi name-ravali za vsako ceno braniti ta otok, ki je le nekaj kilometrov oddaljen od kitajske obale

RASIZEM V JUŽNI AFRIKI

Juga afriškega kontinenta so prispelne nedavno vesti o novem valu rasističnega preganjanja domačega prebivalstva. Dne 9. februarja navsezgodaj je v predmestju Johannesburga Sotiawonu kar mrgolelo do zob oboroženih policajev. Njihova naloga je bila prisilno preseliti 130 zamorskih družin v novo naselje. Odlok o tem so dobile družine samo nekaj minut prej. V naglici

so morale pobrati svoje skromno imetje in se pod oboroženim spremstvom napotiti v novo bivališče, še bolj oddaljeno od mesta.

To je samo ena izmed podrobnosti neprimerno širšega načrta, po katerem bodo preselili iz Johannesburga 57 domačinov. Tako uveljavlja vladajoča Nacionalistična stranka sedanega ministrskega predsednika Johanesa Stretdoma svojo politiko. Po popisu prebivalstva z dne 8. maja 1951 je v Južnoafriški uniji 2.588.000 belcev, črncev 8.110.000, mešanecv 1.018.000. Indijcev (Azijcev) pa 358.000. Vzlic temu pa imajo oblast v rokah belci, vtem ko je večina prebivalcev (pripadnikov afriških plemen Zulu, Basuto, Bawenda in drugih) povsem brezpravn.

Rasna diskriminacija v Južnoafriški uniji ni nič novega. Njeno »logiko« lahko najdemo v glediščih bivšega predsednika vlade Malana, tudi prvaka Nacionalistične stranke. Ta politika je sestavni del južnoafriške tradicije. Za Malana, njegovega naslednika in njune pristaše se na svetu ni nič spremenilo. Sicer pa smo imeli nedavno nekaj podobnega tudi v Evropi, ko sta divjala po njej načizem in fašizem. Ko je prišla na krmilo Malanova Na-

cionalistična stranka (maja 1948), se je to vprašanje še bolj zaostroilo. Malan je zaviral sleherni napredek pripadnikov drugih ras. Zatrjal je zlasti črnce, Indijce in mešance. Aprila 1950 je predložil parlamentu osnutek zakona o skupinskih oblasteh, kar je bilo najbolj naplereno proti črncem. S tem zakonom so bile določene posebne cone, v katerih mora vsaka rasna skupina stanovati in delati, vse prebivalstvo pa je razdeljeno v tri skupine: belce, domačine in mešance.

Značilna je Malanova razlaga razlogov za takšen zakon. »Nevropejec vendarle polagoma napreduje in se čedalje bolj izobražuje. Drugače povedano, prepada, ki je bil naraven in v katerem je imel Evropejec zaščito, ta prepada med različnimi rasami kot posledica izobrazbe in civilizacije je postal ožji in belci se v mešanih skupnostih mnogih ljudi čedalje težje odbrže kot belci.« To tolmačenje odkriva še en nagib rasizma na jugu Afrike. Črno prebivalstvo je namreč izpostavljeno brezobzirnemu izkoriščanju, ki ga omogoča diskriminacija. To najbolje dokazujejo statistični podatki. Plače in mezde belcev so v nekaterih primerih dvanaestkrat večje od plač in mezd črncev.

Zadnje čase so začele oblati v Južnoafriški uniji uveljavljati še nova načela o »premoči bele rase«. Črnce so namreč začele preseljevati in iz splošnih volilnih imenikov črtajo vse volivce mešane rase. Prebivalce, ki niso bele polti, lahko zastopa v parlamentu samo nekaj belcev. Ko je prišel na krmilo Malanov naslednik v stranki in vladi (30. novembra 1954), so se uresničile žalostne napovedi mnogih opazovalcev južnoafriških razmer. Ta »močna roka« Nacionalistične stranke še v večjo brezobzirnost uveljavlja rasno politiko. Zakon, katerega posledica je omejeno preseljevanje črncev iz Johannesburga, naj bi omogočil odstraniti iz velikih mest vse črnce in mešance. Cenene in neprepričljive so vladne bajke, da je preseljevanje ukrep za zboljšanje življenjskih razmer pripadnikov drugih ras. Novo naselje črncev je oddaljeno od Johannesburga 11 milj. Ze to dokazuje, kakšen je pravi namen tega ukrepa. Črnce so preselili proti njihovim volji. Nekateri so živeli v Sotiawonu že nad 50 let. Brezobzirno so kršili tudi njihove lastninske pravice.

moze. Svet se za te dogodke skoraj sploh ni zmenil, dokler ni obiskal Formoze pogumni ameriški urednik revije »China Weekly Review« John Powell in opisal, kaj je videl in slišal. Čeprav mu je kuomintangski tisk očital, da je nepomemben dogodek »napihnul«, sem ugotovil, da so bili dogodki v resnici še bolj žalostni, kakor jih je opisal.

Če hočemo presojati tragične dogodke na Formozi, moramo nekoliko poznati njihovo torišče. Ta dolgi, ovalni otok, velik približno kakor Holandska in oddaljen več sto milj od kitajske obale, moramo presojati kot ono najbolj obutljivih točk Orlenta. Dve tretjini otoka sta gorati in tu je 77 visokih gorških grebenov. Ob delstvu prihrume z gora hudoorniki in to je vir hidroelektrične energije. Poboja gora pokriva tropični gozdovi, prave džungle, skozi katere se je težko prebiti. Polja obdelujejo prebivalci zelo pridno. Vsa dežela je velik zelen in rumen vrtil rizišvih plantaž, naselli potovi in vpljavstih potokov. Podnebje je mlo in zmerno. Z morja prihajajošji vetrovi se kdaj pa kdaj spremene v vihar. Ljudje pridelujejo več živil, kakor jih potrebujejo zase. Riža, sadja in rib je povsod na pretek. Na Formozi je tudi mnogo svetla, ki krasni planinska poboja. Zenske so lepote.

Zgodovina Formoze pa je žalostna. Kitajci so leta 645 poslali na ta

družbenih in političnih svobodnih pa malo.

esen letu 1945 so prispelne na Formozo Čangkajškove kitajske čete. Prebivalci so se imeli za Kitajce, razen tega pa niso razumeli, da so bolj kulturni od svojih bratov na celini. Slišali so tudi o atlantski listini, o demokraciji in gibanju »novega svijetaz« Čangkajškova žene. Procej so k temu pripomogli tudi Japonec, da je zajel otočane val navdušenja, ko so prispeli na otok kitajske čete. Ljudje so pohiteli na železniške postaje in v pristanišča praznično občelani, da bi pozdravili svoje »osvoboditelje«.

Nihovega veselja pa je bilo kaj hitro konec. Kmalu so namreč spoznali, da kitajske čete otoka niso osvobodile, marveč da so ga samo zasedle, in da so »osvoboditelji« bolj znoštaj od njih. Čangkajškovi vojniki so na trgih krčili živila, pomoli so hodili po hišah in ropali. Ljudi pa so pobijali kar na ulicah. Pobili so zlasti mnogo kmetov. Mesta in vasi, ki pod japonsko okupacijo niso poznala roparjev, so bila primorana organizirati varnostno službo.

Ko so Čangkajškovi civilni službenici zamenjali vojsko, se razmere niso zboljšale. Nasprotno, dobičkalni birokrati so zaplenili vse japonske imovine in jo večidel prodali na črni borzi ali pa poslali domov. Ko je japonske imovine zmanjkalo, je prišla na vrsto imovina otočanov.

DANES PO SVETU

Po Bangkoku

Konferenca ZDA, Velike Britanije in Francije z dvema pacifiškima koku po sadovih ni presegla okvirov držav na Daljnem vzhodu, kakor tudi sebojnih interesih njihovih mednarodnih obravnava preteht dajalca sveta manjšega pakta je torej jela v Ameriki avstavljanje zobe in kar je razočaralo tiste, ki so upali, da bi se razgovarjali o »bodočem in pozitivnem pridelovanju riža, kakor »monden« pripominja pariški list

da so obveznosti ZDA do Čangkajška omejene samo na Formozo in Peskadore.

Očitno zastopavanje gospodarskih vprašanj oziroma gospodarske pomoči azijskim članicam pakta na račun vojaške in ideološke izključitve ciljev pakta, mora vzbuditi večjo pozornost in azijskih dežel. To pa tudi pomanjkanje miroljubne ponudbe za ureditve vprašanja Formoze ter poudarjena smer manjšega pakta na boj proti »stisim prikritim oblikam agresije« zelo zmanjšuje upanje, da bi se manjški pakt razširil na tiste azijske dežele, ki izpričujejo čedalje večjo odločnost, da bodo na bližnji konferenci v Bandungu pripomogle k zmanjšanju napetosti po nevojaških poteh.

V Bangkoko so predvsem ponovno vzpostavili v mnenju, da je »nepotročne, zlasti pa na torišču sraznimizma«. Če je bil namen sestanka, obliko kakor trdijo, tedaj je bil do reč stalni aparat, pri katerega lahko petenc gleda posvetovanja, zaradi bi težkočali položaja svojih dežel. Ni dvoma, da lahko tudi takšne ostribe v Indokini, kjer pričakujejo hodoje leto volitve.

Čeprav je bilo večkrat poudarjeno, da sta tiše konferenca manjške ameriško politiko v Aziji oziroma Formoze, je vendar v vprašanju po pozornost mednarodne javnosti ker se ameriški partner ne strinja z metodami obravnava tega vprašanja. V tej temi je treba presojati tudi večerjanjo Robertsonovo izjavo,

Spor med Kanado in ZDA

zaradi izkoriščanja kanadskih vodnih energetskih virov za ameriško industrijo

New York, 28. febr. (Tanjug). Ameriški poslovni krogi spremljajo z velikim zanimanjem kanadsko politiko glede izkoriščanja vodne energije v deželah severno od ZDA. Kanadski Spodnji dom je sprejel zakon, ki bo izavla hude posledice v severozahodnih krajih ZDA.

Ob objavi »zakona mednarodne reke« je uprava Britanske Kolumbije sklenila sporazum z ameriškim konzorcijem »Kaiser Aluminium«, po katerem naj bi družba Kaiser vložila 30 milijonov dolarjev za zgraditev jezua na reki Kolumbiji. To električno energijo bi dovajali Kaiserjevi industriji aluminija v Bonneville v državi Washington. Kanadski strokovnjaki pa so ugotovili, da bi lahko s tem družba »Kaiser« povečala proizvodnjo tako, da bi znatno presegla nove kanadske tovarne aluminija v severni Kolumbiji. Hkrati bi bil ta aluminij dvakrat cenejši od kanadskega.

Formalo je nastal spor med federalno vlado Kanade in pokrajinsko vlado britanske Kolumbije. Očitno pa je, da gre za širše vprašanje gospodarskih odnosov z ZDA. Kanadska vlada si prizadeva preprečiti realizacijo tega in sploh vseh gospodarskih sporazumov s podjetji v ZDA, ki ne bi bili sklenjeni prek nje. Kontrolna pooblastila, ki jih je vladi izglasoval kanadski parlament, so sedaj legalizirana osnova take politike.

Dokončni uradni izid volitev v japonsko skupščino kaže, da so dobili demokrati 185 mandatov, liberalci 112, levi socialisti 89, desni socialisti 67, Kmečka stranka 4, Komunistična partija 2, majhne stranke 2, neodvisni 6 mandatov.

Kaže, da so japonski politični krogi bolj presenečeni nad nepričakovanim uspehom socialistov kot nad zmago ene konservativne stranke nad drugo.

Hatojama napoveduje

vlado, ki se bo opirala zgolj na demokratsko stranko

Tokio, 28. febr. (AFP). Predsednik japonske vlade Hatojama je po dokončni potrditvi volilne zmage demokratske stranke danes izjavil, da bo sestavil svojo novo vlado iz samih članov demokratske stranke. Izrazil pa je željo, da bi za svojo zunanjo politiko dobil podporo največje možne večine v parlamentu. Ta podpora mu je potrebna zlasti glede pogajanj s Sovjetsko zvezo, o katerih je obljubil, da jih bo začel takoj po volitvah, če bo ostal na oblasti.

Dokončni uradni izid volitev v japonsko skupščino kaže, da so dobili demokrati 185 mandatov, liberalci 112, levi socialisti 89, desni socialisti 67, Kmečka stranka 4, Komunistična partija 2, majhne stranke 2, neodvisni 6 mandatov.

Kaže, da so japonski politični krogi bolj presenečeni nad nepričakovanim uspehom socialistov kot nad zmago ene konservativne stranke nad drugo.

— Z VSEH STRANI SVETA —

ZDA in Anglija urgirajo francosko ratifikacijo

Pariz, 28. febr. (AFP). Britanski veleposlanik v Parizu Gladwin Jebb les sta obiskala danes ministrskega predsednika Edgara Faura in mu prejšnjo ratifikacijo pariških sporazumov.

Francoska poslanska zbornica je že ratificirala te sporazume. Republiški svet pa bo o njih razpravljal prihodnji mesec.

svetovni vojni. Pri tem pa niso vsteli atomski topovi in drugo orožje z atomskimi izstrleki.

ATOMSKI REAKTOR ZA PENSIIVANSKO UNIVERZO

New York, 28. febr. (Tanjug). Do konca leta bodo v ZDA zgradili atomski reaktor za univerzo v Pensilvaniji in bo na razpolago tudi tujim študentom v smislu odločitve ZDA, da bodo organizirale mednarodno sodelovanje na atomskem področju.

SVETOVNA PRODUKCIJA ČASOVISNEGA PAPIRJA

New York, 28. febr. (AFP). L. 1953 so izdelali na svetu, razen v ZSSR in na Kitajskem, približno 9,6 milijona ton časopisnega papirja. Glavni potrošniki so bile ZDA s približno 5,5 milijona tonami, Velika Britanija z 0,7 milijona, Japonska z 0,4 in Francija s skoraj 0,4 milijona tonami papirja.

POTRES NA JUŽNO-VZHODNEM PACIFIKU

Barkeley, 28. febr. (AFP). Na barkeleyški univerzi (v Kaliforniji) so sinoči zaznamovali potres s središčem na južnovzhodnem Tihem oceanu.

ITALIJA

LETALA ZA ZDA »OF SHORE«

Rim, 28. febr. (Tanjug). Ameriška vlada je naročila v italijanski tovarni Fiat 70 vojni letal tipa F-46. S tem bo število letal, ki naj bi jih izdelala italijanska tovarna za ameriške oborožene sile, naraslo na 120. Italija je edina evropska država, ki izdeluje letala za ameriško vojsko.

PREPRAVE NA BALKANSKO POŠTNO ZVEZO

Beograd, 28. febr. (Jugopress). V Beogradu bo 14. marca konferenca predstavnikov glavnih uprav pošt in telekomunikacij Jugoslavije, Grčije in Turčije.

Sovjetska zveza in Irska

Irska naj se ne priključi vojaškemu bloku in sprejeti bi jo bilo treba v OZN

Moskva, 28. febr. (Tanjug). Načelnik tiskovnega oddelka sovjetskega zunanega ministrstva Iljičev je izjavil irskemu novinarju Mac Avanu, da utegne Irska imeti konstruktivno vlogo v krepitevi miru in nena sodelovanju, če ne bo sodelovala v vojaških blokih. Iljičev ni ali so velike države dolžne zaježiti, čiti nevtiralnost malih nevtiralnih dežel, kakršna je na pr. Irska, in ali Sovjetska zveza pripravljena da

ti takšno poročstvo. Izjavil je le, da je sistem kolektivne varnosti, v katerem bodo sodelovale vse prizadete države, trdno poročstvo za miren razvoj malih in tudi nevtiralnih držav.

Na koncu je Iljičev pripomnil, da bi morali po sovjetskem mnenju Irsko sprejeti v OZN. SZ želi urediti z njo redne diplomatske in trgovinske odnose.

Njun razgovor je davi objavila politična revija »Novoje vremja«.

ZASEBNE INVESTICIJE V LATINSKI AMERIKI

New York, 28. febr. (USIS). Danes se je začela v New Yorku medameriška ekonomska konferenca, na kateri bodo obravnavali investicije zagnane kapitala, zlasti v deželah Latinske Amerike. Konferenca je začel predsednik ZDA Eisenhower z govoro po televizijskem omrežju. Po močnik direktorja ameriške uprave

ALZIR

OPERACIJE UPORNIKOV

Alžir, 28. febr. (Reuters). V zadnjih 48 urah so alžirski uporniki napadli neko farmo v bližini Constanina. Skupina upornikov je napadla tudi vojaški konvoj na Aureusu ter pri tem ranila pet alžirskih vojakov. Od minulega novembra do danes so uporniki ubili kakih 50 ljudi in približno enako število ranili.

Kmetijska proizvodnja 1954

po podatkih v statističnem letniku OZN

New York, 28. febr. (AFP). OZN je objavila statistični letnik, iz katerega je videti, da se dosega kmetijska proizvodnja v letu 1953-54 rekord v zadnjih dveh desetletjih. Pridelek pšenice je bil za 28 % večji od povprečnega pridelka v obdobju 1924-1938. Najbolj se je povečal v Kanadi, ZDA in Turčiji. Na kmetijstvo odpade 50 % narodnega dohoda Indije, Turčije in Siama, v ZDA in Veliki Britaniji pa samo 6 %.

V pričetku koruze je prišla Brazilija na drugo mesto za ZDA, vtem ko je Argentina na tretjem. Pridelek riža je bil v letu 1953-54 za 6 % večji kakor v prejšnjem letu in za 11 % večji kakor v letih 1934-38. Zlasti se je povečal pridelek v Indiji, Pakistanu in Siamu. Na Japonskem in v Indoneziji je ostal na isti ravni, v Burmi in Indokini pa se je po vojni nekoliko zmanjšal.

Svetovni pridelek bombaža se je v letu 1953-54 znatno povečal. Po letu 1937 je bil največji v letu 1953-54. Od 1938 do 1953 se je pridelok bombaža v Mehiki počelovlil, v Argen-

tini in Turčiji pa povečal dva in polkratno. Volne se dale ovice v letu 1953-54 za 12 % več, kakor je znašalo povprečje pred vojno. Košnica volne pa še ni dosegla rekordne iz leta 1952-53, ker je imela Avstralija manjš ovac. V zadnjih nekaj letih sta imeli nekaj več volne Zelandija in Urugvaj, manj pa Argentina in ZDA.

Stevalo goveje živine je v primerjavi s predvojnimi naraslo, če upoštevamo tudi SZ, za 15 %, število praščev za 10 %, število konj pa je padlo za kakih 20 %. Največ goveje živine ima v Evropi Francija, praščev Nemčija, ovac pa Vel. Britanija.

Kar se tiče industrijske proizvodnje, je od leta 1948-53 narasla v Zahodni Nemčiji in na Japonskem za kakih 150 %. Proizvodnja avtomobilov je narasla v letu 1953 v primerjavi z letom 1948 za 48 %, v primerjavi z letom 1938 pa za 79 %. Železniški promet je bil v letu 1953 za 24 % večji, kakor leta 1948 ter dvajsetkrat večji kakor leta 1929. Najbolj je narasel v Aziji, kjer se je med letom 1949 in 1953 podvožil.

PO PRIMORSKI PRETEŽNI DEL DOBIČKA BODO PORABILI ZA DRUŽBENI STANDARD

Na pobudo začasnega odbora SZDL za goriško skupnost komun je bila te dni v Novi Gorici prva gospodarska konferenca. Osrednja tema konference je bila, kako letos reševati razna gospodarska vprašanja, zlasti kako izdelati okrajni družbeni plan. Čeprav bodo letos v državnem

merilu investicije znatno manjše kot prejšnja leta, bodo na Gorškem dosegle višino približno ene milijarde dinarjev. Pretežni del sredstev ustvarjenih v okraju bodo v prihodnje namenili za gradnjo stanovanj, sol ter za druge potrebe družbenega standarda; pomoč republike pa bo namenje-

na za razširitev obstoječih, odnosno zgraditev novih industrijskih objektov. Precej časa so posvetili razpravi o novem plačnem sistemu, ki naj bi odločno vplival na dvig storilnosti dela ter povečal zanimanje neposrednih proizvajalcev za napredek proizvodnje.

Pomanjkanje stanovanj v Novi Gorici je zelo občutno

Čeprav je bilo lani za razvoj Nove Gorice investiranih približno 450 milijonov dinarjev, pretežno za gradnjo stanovanj, le-ta je zmeraj občutno primanjkuje. Vtem ko ima novogoriška občina sedaj približno 7300 prebivalcev, bi se to številu v kratkem času dvignilo na približno 12.000, če bi vsi, ki delajo v tujakinskih podjetjih in ustanovah, lahko dobili v mestu tudi stanovanje. Tako pa se mora večina ranjko jutro voziti v službo s kolonom ali dragimi prevoznimi sredstvi tudi do 30 kilometrov daleč. Posledica tega so številne nesreče, boleznin ter manjša delovna storilnost ljudi, ki se dejansko utrjuje že prej, preden pridejo v službo.

njno potrebnih učnih moči za tuje jezike, 46 od tuberkuloze obolenih otrok ne more dobiti svoje sobe, kot to določajo zdravniški predpisi in tudi uslužnostna obrt se predvsem zaradi pomanjkanja prostorov ne more razviti. Šiviljska delavnica, ki so jo nedavno ustanovili v Solkanu, se mora na primer stiskati v majhni sobici v Solkanu, ki jo je odstopil od svojega že tako skromnega stanovanja major Ljudske milice tovariš Cubrila.

V razpravi so ugotovili, da v posameznih kolektivih članom ni dovolj pojasnili važnosti novega plačnega sistema. Na koncu so sklenili, da bodo pristojni gospodarski organi in komisije za plače, s pomočjo sindikalnih organizacij in organizacij ZKS pomagali pri uvajanju norm, pravilnikov o normah ter dosledni uporabi načel nove uredbe. Odločno se je treba boriti proti težnjam uravnilovke, odnosno linearnega nagrajevanja, ki so zlasti v gorškem okraju precej močne. M. D.

Pismo iz Košane

V naših časopisih pogosto beremo o uspehih raznih kulturno-prosvetnih društev v Sloveniji. Iz našega kraja, iz Košane na Primorskem, pa le redko pride kaj v časopis. Vendar smo tudi pri nas delavni. Sindikalno kulturno-umetniško društvo »Vremščica« je precej poživilo delovanje. Tako je ta mesec priredilo akademijo ob otvoritvi Prešernovega tedna. Naslednje nedelje, ob zaključku tedna, pa je dramska skupina uprizorila veselotro. Gledalci so bili nastopa zelo veseli, še posebno, ker so to skupino prvič videli na odru. V SKUD dobro deluje tudi mešani pevski zbor. Prav tako pridno vadi tudi pionirski tamburaški zbor, ki bo menda spomladi že nastopil. Društvo ima tudi knjižnico, ki jo zlasti mladina rada obiskuje. Zal je 510 knjig, prinalo za dokaj veliko število bralcev.

Precej ljudi, pa tudi organizacij si prizadeva, da bi bilo delovanje društva kar najbolj pestro. Pa tudi za delovanje ostalih organizacij zelo skrbe. Zlasti si prizadevajo, da bi z organizacijo SZDL poživili delovanje Ljudske mladine, Zveze borcev in Partizana.

Tudi o delu drugih organizacij bi lahko marsikaj pohvalnega povedali. Zveza borcev se pripravila na proslavo občinskega praznika, ki bo 4. aprila. Tudi društvo Partizan je svoje delovanje zadnji čas precej poživilo. Zeleli bi le več možnosti, da bi voditelji raznih skupin lahko kar najbolj uspešno bili za njih delo.

Na mesini ljudski odbor pride povprečno vsak dan 15 prosilcev za stanovanje, občina pa nima na razpolago niti ene sobe. Zaradi tega na novogoriški gimnaziji ne morejo nastavitvi nekaj

Dvanajst komun v gorški skupnosti

Po dodatnih predlogih volivcev in političnih organizacij kaže, da bodo samostojne komune ustanovili tudi v Komunju, Vipavi, Cernekem in Sempetru. Potemtadi dvanajst komun s sedeži v Novi Gorici, Dobrovem v Brdih, Kavanu ob Soči, Tolminu, Kobariču, Boven, Cernekem, Idriji, Komnu, Ajdovščini, Vipavi in Sempetru. Če bo ta teritorialna razdelitev obveljala, bodo v goriško skupnost sodili tudi nekateri kraji (Komen na Krasu) in nekaj manjših vasi seznanjskega okraja.

V novo predvidenih komunah bodo v kratkem izvolili začasna vodstva političnih organizacij ter izdelali osnutke statutov. Drugod so osnutke statutov že dali v javno razpravo.

Ustanovljeno je Združenje šoferjev goriškega okraja

V navzočnosti 35 delegatov iz Nove Gorice, Sempetra, Ajdovščine in Kanala ob Soči ter članov republičnega odbora tovarišev Štrausarja v Avtoprometu je bil te dni na sedežu občine v Solkanu ustanovljen zbor Združenja šoferjev goriškega okraja. To bo nedvomno ena najmočnejših stanovskih organizacij na političnih šoferjev goriškega okraja. V obsegu 950. Mednarodno Združenje ustanovili šoferji v postojnskem in seznanjskem okraju.

Združenje si je postavilo za enostopenjski cilj skrb za povečanje strokovnosti šoferjev. S posebnimi tečajmi bodo začeli v kratkem. Priljubljenim organom nameravajo tudi predlagati, da bi šoferjem spričo njihovega celodnevne dela zmanjšali število let, potrebnih za pokojnino.

Ljudi svarimo pred nakupom

V noči na 24. februar je nekdo vzel ulico v Ljubljani. Tega je odnesel barve, dve novi usnjeni aktovki (svetlozeleno in rjavo barve), pet žepnih luhov z napisom »Zelexo«, dve namizni peresti znamke »Haro« z zlatimi peresti, nalivno pero znamke »Diplomat« ter več kosov orožja.

Ista noč je tat obiskal tudi trgovski delavec »Fotomaterial« na Titovi ulici v Ljubljani. Tega je odnesel aparat za znamke »Reptina« št. 131284 in znamke »Certo Dolina« št. 834880. Leta dodatni avtomat za fotopapir za znamke »Rohle«.

Ljudi svarimo, da ne bi takih predmetov nakupovali in da bi javili najbližji postaji Ljudske milice, če bi jim kdo kaj takega ponujal.

VLAK JE POVOZIL OTROKA

Dne 24. t. m. je šel triletni Mihael Gasparič iz Most pri Žirovni na vlak. Vem je privozil s Jesenje potjo, ki je obšla 13 m od proge. V Jesenju se ga takoj v bolnišnico odpeljalo. Vendar je kljub takojšnjemu zdravniškemu pomoči položil potnem. Tako naravno je puščati otroka brez nadzorstva.

BOMBA GA JE UBILA

V zasebku Log pri Mostu na Soči je 14-letni stanko Gorjup našel na polju stano bombo, ki je eksplodirala na ga na mestu ubila, njegovega so- stanovnika pa hudo ranila. Kako je do tega prišlo, se bo točno ugotovilo v nekaj dneh, ko bo ranjenec, ki je v bolnišnici, lahko zaslilan in bo po- jasnjen, kaj sta za Gorjupom pravzaprav stala. Nedvomno pa gre tudi tokrat,

Pomoč v nesreči vam nudi nezgodno zavarovanje, ki ga je deležen naročnik »Ljudske pravice«

Z gostovanji bodo še bolj utrdili prijateljstvo

Tolminsko mladino na solah so letos izredno razgibale priprave za ustanovitev komun. Mladinski šolski odbor, v katerem so predstavniki tolminskega učiteljskega združenja in elektroindustrijske šole v Cernekem, je imel nedavno redno posvetovanje. Mladci so se posvetovali o delu, ki so ga opravili v prvem polletju in ugotovili, da so bile organizacijske na solah letos izredno delovne. V Idriji so najbolj ponosni na dobro folklorno skupino, v Cernekem na tamburaše, v Tolminu pa imajo zelo marljivo dramsko skupino. S športom se najbolj bavijo mladinci EGS iz Cerneka, vendar imajo tudi v Idriji in Tolminu dobre odbojkaše.

Skupščina okrajnega zavoda za socialno zavarovanje

Minulo soboto, 26. februarja, je bila v Novi Gorici skupščina okrajnega zavoda za socialno zavarovanje. Na dnevnem redu je bila razprava o delu zavoda v zvezi z izvajanjem novih predpisov. Sklepani so tudi o načinu dajanja podpore za opremo novorojenčkom, o višini povračila stroškov oskrbe in nastanitve zavarovancev med potovanjem v bolnišnico ali k specialistu in o pavšalnih zneskih za pogrebino, za kar je okrajna skupščina pooblašena na podlagi novega zakona o zdravstvenem varstvu delavcev in uslužbencev. Glede organizacije in decentralizacije službe socialnega zavarovanja v zvezi z ustanovitvijo komun skupščina ni sprejela nobenih konkretnih sklepov, ker je razprava o komunah še v teku.

Trd oreh druge četrti

Ko sede odborniki Rdečega križa II. četrti na odborovi seji v slaščičarni »Rugo« in drugi spet na sestanku ZK v zatohlem razredu v II. gimnaziji, se prenekaterekrat spomnijo na trd oreh v drugi četrti, ki ga doslej še ni bilo mogoče strčiti. Tak trd oreh predstavlja problem društvenega prostora, kjer naj bi bila pisarna terenskega odbora SZDL, ZK, Zveze borcev, Rdečega križa in še drugih organizacij s tega območja. Hkrati naj bi tak prostor služil tudi za manjše delovne sestanke. Problem so sicer načelniki že pred dvema letoma, uspešne rešitve pa še ni. Odbor in člani političnih in množičnih organizacij se zato morajo sestajati v gostinskih lokalih, včasih pa gostujejo tudi v II. gimnaziji, ki je na tem terenu. Primeri se, da morajo člani na sestanku ZK zbrati prostovoljne prispevke, da lahko organizacija šolskemu služitelju plača trud za čiščenje učilnice v poznih nočnih urah. Tudi na minulem sestanku organizacije ZK II. četrti so razpravljali o društvenem prostoru in celo proslili za pomoč Mestni komite ZKS. Morebiti da bodo v II. četrti letos dobili ustrezen kotiček za terenske organizacije, vendar je še ključ za rešitev tega dolgotrajnega problema na LO MO Celje. K.

Novi slovenski grobovi na tujem

V Clevelandu so umrli: Marija Marčić roj. Medved, stara 62 let, doma iz Udin, Franc Krečov, star 83 let, doma iz Velike vasi pri Kriknem, Anton Nemeč, star 59 let, doma iz vasi Grabrovnik na Stajerskem, Pavlina Stefan roj. Kanda, stara 69 let, doma iz Tolmina, Franc Tomažič, star 66 let, doma iz Dolca pri Litli, Marija Volčanšek roj. Planinc, stara 84 let, doma iz vasi Stara na Stajerskem, Eva Ponikvar roj. Levstek, stara 83 let, doma iz Globelje vasi pri Sodražici in Jospina Strumbel roj. Jamnik.

KULTURNI OBZORNIK

PROBLEMI GLASBENEGA ŽIVLJENJA

Skrbimo za nove kadre

Z delitvijo Srednje glasbene šole in Akademije za glasbo so bili najbolj prizadeti mladi glasbeniki, ki so si izbrali za poklic igranje v naših simfoničnih in opernih orkestrih. Solski orkester, ki je obstajal do delitve, je bil kljub nerednemu delu dobra šola za bodoče orkestraše: po delitvi pa Akademija za glasbo,

kljub temu, da ima nekaj odličnih instrumentalistov, ne more sestaviti svojega orkestra, ker je številčno prebika. Srednja glasbena šola, na kateri študira velika večina predvsem pihalcev, ima orkester, ki pa mu manjka nekaj kvalitetnih godalcev. Poleg tega pa je delo v šolskem orkestru glede na učni načrt in pogoje dela neučinkovito, saj študirajo en program vse leto, kar učinkuje monotono in ne prinese zaželenih sadov spričo dejstva, da je bistvo orkestralnega študija poleg ostalega tudi v hitrosti študiranja vlog in v tem, kako se posamezniki znajdejo v tej naglici.

Da bi se to stanje izboljšalo in da bi v bodoče lahko razpolagali s svojimi lastnimi kadri mladih izvežbanih orkestrašev, predlagajo študentje Akademije za glasbo ustanovitev Mladinskega simfoničnega orkestra v okviru Slovenske filharmonije. Orkester naj bi zajel vse mlade instrumentalce, ki se mislijo v bodoče posvetiti temu poklicu in kateri naj v tem orkestru dosežejo potrebno izvežbanost, ki se zahteva za sprejem v naše poliklone orkestre.

B. Trajkovski: Bukovke

Vse to ima za posledico, da naši simfonični in operni orkestri nimajo že več let nobenega dotoka mladih moči, ki so nujno potrebne, v bodoče pa bo položaj še manj rožnat. Prva leta po vojni so si naši orkestri pomagali s tujci (predvsem s člani bivše Tržaške filharmonije), katerih je pa vedno manj. Tak način seveda ni nobena rešitev za našo kulturno bodočnost, ki naj bi gradila predvsem z lastnimi močmi.

Delovni pogoji takega orkestra bi bili nedvomno veliko boljši, kot jih ima na primer šolski orkester Srednje glasbene šole ali bivši orkester Akademije za glasbo. Dvorana Slovenske filharmonije vsekakor bolj ustreza, kakor pa mnogo premahljna »Lafjevčeva dvorana« na Akademiji. Notni material, ki ga ima na razpolago Slovenska filharmonija, predvsem pa stalen dirigent, ki bi prevzel vodstvo orkestra, bi jamčili za uspešno delo. Predvsem bi morale biti vaje pogostejše, ker le z neprekinjenim delom doseže orkester zaželene uspehe. Ker je smisel orkestralnih vaj v pripravi za nastop, naj bi Mladinski simfonični orkester tudi javno nastopal, in sicer naj bi prevzel od Slovenske filharmonije izvedbo mladinskih koncertov, ki tako močno obremenjujejo orkester Slovenske filharmonije. Tako bi z enim programom na mesec dosegli ravno pravo sorazmerje med kvaliteto in kvantiteto študija. V ta namen bi seveda morala Srednja glasbena šola opustiti svoj šolski orkester, ki naj bi celoten prešel v novi orkester in tvoril njegovo osnovo. Na ta način bi dijaki Srednje glasbene šole in študentje Akademije za glasbo obiskovali predpisane orkestralne vaje v Mladinskem simfoničnem orkestru.

Koncert mešanega pevskega zboru Glasbene matice

Mešani pevski zbor ljubljanske Glasbene Matice je imel svoj letošnji koncert 16. februarja v Ljubljani, naslednji dan v dvorani Hrvatskega glasbenega zavoda v Zagrebu in 26. februarja še v Kopru. Poročam o ljubljanskem nastopu.

bilo fraziranje izpolnjeno do podrobnosti in da je marsikakšno mesto zablestelo; zbor ima gotovo za seboj veliko analitičnega študija; toda ni se še sproščeno prepustil samo muziki in poeziji.

Dirigiral je Ciril Cvetko. Sporedni je veljal slovanski narodnim pesmim. Obsegal je priredbe in kitice ukrajinskih (B. Ljatošinski), bolgarskih (Bukoreštiljev), valaško-čeških (E. Marhulo), sremskohrvatskih (F. Dugan ml.), slovenskih (C. Cvetko) in lužickosrbskih (B. Krauc). Vmes je Janez Lipušček kultivirano odpel tri speve, enega ruskega (Glier) in dva poljska (Noskowsky, Moniuszko). Spremljala ga je na klavirju Zdenka Lukec-Carjeva.

Iz tega bi povzel, da zbor sicer je napredoval, vendar ne znakereno, in morda tudi počasneje, kakor si je z dirigentom vred obetal, ko je v predlanski sezoni stopil v novo obdobje svojega dela. Zdi se pa, da dirigent slej ko prej neomajno korak za korakom izpolnjuje svoj načrt prevzgoje zboru, uwerjen, da je to edina pot, ki vodi zanesljivo, četudi počasi, k solidnim rezultatom. Ali pa je morda v sedanjem položaju zahtevni delovni program in študijski način pevskega zboru Glasbene Matice v takem naspotju z manj ugodnimi zunanjimi delovnimi razmerami in možnostmi, ki jih ima, da te zmagujejo? Tu je vse odvisno od njegove lastne žiljavne sposobnosti. Njegov resni stil dela zbuja optimizem.

Menda decembra 1952 je imel mladi zbor po daljšem medoladju svoj prvi koncert z novim dirigentom Cirilom Cvetkom. Takrat sem imel vtis, da je ta dirigent začel sistematično, na daljšo dobo prerenovano tehnično in glasovno obliko zboru, in da je treba v perspektivi proti bodočim, nujno počasi zorečim, dosežkom presojeti tudi sam nastop, na katerem je bilo še mnogo nedodelanega, kot normalno prehodno fazo v razvoju. Kakšno je torej stanje danes, čez dve leti?

Zborovska zvočnost je šibka plat tega zboru. Zbor je tako rekoč brez tenorja, a basu manjka sočnosti. Ženski zbor je boljši. Pomanjkanje črstelega prirodnega zvočnega temelja pa zbor do neke mere kompenzira z znanjem, to je z dihalno in pevsko tehniko, ki se zdi, da je v tem zboru tako razvita, da glede tega prednjači med amaterskimi zbori. V interpretiranju tega sporednega zboru še ni dal zaokroženega rezultata: bobče lahko rečemo, da je

Zborovska zvočnost je šibka plat tega zboru. Zbor je tako rekoč brez tenorja, a basu manjka sočnosti. Ženski zbor je boljši. Pomanjkanje črstelega prirodnega zvočnega temelja pa zbor do neke mere kompenzira z znanjem, to je z dihalno in pevsko tehniko, ki se zdi, da je v tem zboru tako razvita, da glede tega prednjači med amaterskimi zbori. V interpretiranju tega sporednega zboru še ni dal zaokroženega rezultata: bobče lahko rečemo, da je

Maks Kavčič: V aleksandrijskem pristanišču (gvaš)

IZ LIKOVNEGA SVETA

Lov v likovni umetnosti

V Düsseldorfu ob Renu so priredili veliko lovsko in športno-ribiško razstavo, katere se je udeležila tudi naša država. Najznamenitejše lovске trofeje naših lovcov in ribičev bodo še letos razstavljene v novem razstavnišču v Ljubljani ob Titovi cesti.

Med eksponato so bile predvsem oljne slike, ribe in bakrovezi, v steklo gravirane lovске scene in v gobelinah predstavljeni prizori z lova in ribolova. Vmes so bila kiparska dela v točeni kovini, tudi v bron ali iz kipi, pa tudi mnogo živo iluminiranih starodavnih pergamentnih rokopisov in knjig, med njimi velike redkosti in dragocenosti. V slikarskem delu, ki je segal od XVI. veka pa do današnjih dni, je bilo največ — kar je razumljivo — nemških, flamskih in nizozemskih del, zastopanih v veliki meri.

Zastopane so bile vse dobe od prebivalcev v votlinah preko Ašircev in Babloncev, Egipčanov, Kitajcev prav do Grkov in Rimljanov. Sledile so umetnine in drugi eksponati iz srednjega veka, nato pa barok in rokoko, umetnost minulega veka ter ustvarjanje sodobnih umetnikov. Predstavljeno so te slike, grafike in plastike motive iz bajk, legende in mitologije raznih narodov. Edini predmet vsem tem razstavljenim delom je bil lov in športno ribištvo ter vse, kar je s tem v zvezi.

Umetnostni muzej v St. Gallenu v Švici je priredil zelo zanimivo razstavo »Konj v upodablajoči umetnosti«. Prireditev je zbudila veliko pozornost tudi izven švicarskih meja, saj je v zelo bogatem izboru pokazala, kako so v zadnjih polstotju stotletih upodabljalci umetniki spodbudili motiv konja v svojih delih. Razstava, ki je bila prirejena ob Mednarodnih dnevih konjskega športa v St. Gallenu, je pokazala, kako je motiv konja vselej, že od antike dalje, zanimal slikarje in kiparje, zlasti pa še motiv gibanja. Zato je toliko umetnikov zmerom iznova skušalo prikazati dirajočega konja, skušalo podati razumnost in plemenitost te živali, ki se je tako priljubila človeku in mu postala pravi prijatelj, zvest pomagač in sotrpin.

Na razstavi je bilo seveda največ oljnih slik, ki so predstavljalje umetnike, delujoče od dobe okoli 1800 pa do danes. Med znanimi slikarji je bilo opaziti zlasti to-le: Gérardin, Chassériau, Delacroix, Guys; Böcklin, Liebermann, Toulouse-Lautrec, Rou-

aut, Auberjonois, Kirchner, Marc, Ern, Hug.

Izmed starejših grafikov so bili razstavljeni listi Dürerja, Ammanna, zastopani so bili tudi Goya in Daumier, Degas, Dufy, Picasso. Med razstavljenimi deli je bilo opaziti tudi risbe Kubina, grafike A. Musica ter Chagalla. Konjske plastike je pa pokazal izbor del starih kitajskih mojstrov, Degasa, Hallerja, Hugglerja in eno delo M. Marinija.

Take tematične razstave so lahko zelo zanimive, nevarnost pa je, da pogostoma predstavljajo napačno popularizacijo umetnosti, zlasti če so sestavljene po čisto naključnih, neumetnostnih vidikih. Posebno je nevarno, da se izrodo v anekdotične prireditve, kjer se umetnostne vrednote nekam izgube. Če so za zbrane resno in če so priveditelji upoštevali zgolj estetske vidike, je uspeh zanesljiv, kot je pokazala ta razstava, ki ji je bil namen pokazati povezanost konja s človekom in po zastavljeni očitni pogoste umetnine, predstavljajoče to zlahtno žival.

pane so bile pa tudi francoska, italijanska in španska šola. To so bile deloma pristne lovске scene, deloma pa tihotajza z divjačino in ribami. mnogo seveda tudi mitoloških prizorov.

Med umetniki so bili zastopani Dürer, Cranach, A. Ostade, Savery, Snyders, Callot itd. Izmed novejših bi bilo omeniti samo nekaj imen: A. Feuerbach, C. Schuch, W. Leibl, M. Siegest, W. Züdel, Br. Lijfejers.

Razstava, sestavljena po točno določen motiv, privlačujejo zmerom iznova gledalce, so pa zanimive tudi za umetnostne in kulturne ter socialne zgodovinarje.

L. A.

PO III. GORENJSKEM SMUCARSKEM ZLETU

Najbolj množična prireditev v Sloveniji

Bled, 28. februarja. Prav in koristno je, če se po tako pomembni množični prireditvi, kot je bil III. gorenjski smučarski zlet, še enkrat ozremo nazaj, da ugotovimo dobre in slabe strani, ki nam pokažejo, kaj je bilo dobro, pa tudi, kaj bo treba v bodoče izboljšati.

Najjasnejšo sliko homo dobili, če se poslužimo besed tov. Bračiča, predsednika Gorenjske smučarske podzveze, ki je dejal, da glavni namen te prireditve ni bil v tem, da se zberejo na enem ali dveh krajih vsi kvalitetni in organizirani tekmovalci iz Gorenjske, temveč, da se zbere čim več mladine iz šol na smučeh. Zato so organizirale gimnazije, osnovne, gospodarske in vaje-niške šole ves leden tekmovalni v svojih krajih. Uspeh teh tekmovalcev je bil izreden. Iz zbranih podotkov, ki so jih poslala ravnanstva šol, je moč ugotoviti, da je telmovalo mi-null teden nad 9000 šolske mladine — trikrat več kot lani. Treba je reči, da je prireditev uspešna tako množič-no kot kvalitetno in da je bil glavni namen dosežen. Sečnjaj pa je naloga telmovzgojnih in športnih društev,

da to mladino pritegnejo in poskrbijo za njen nadaljnji razvoj. Če bo društvom to uspelo, bo korist te pri-reditve še večja, je zaključil tovariš Bračič.

V poljasnilo in podkrepitve še nekaj primerov: trinajst šol je do-seglo na tekmovalni III. gorenjskega smučarskega zleta 100% udeležbo. Zato je moral organizacijski komite z žrebom določiti, komu bo dli raz-pisani pokal za največjo relativno udeležbo. Nadalje je prireditev po-kazala, da bo sankanje kmalu postalo zimski šport štev. 1, če bo šlo tako naprej.

Toliko o množičnem delu te pri-reditve. O kvaliteti je bilo že dovolj pisane v dnevnih poročilih, vendar bomo še enkrat na kratko pregle-dali celotno sliko, ki jo je nudilo tekmovalje: lahko smo zadovoljni s

številom kakor tudi kvaliteto mladine v vseh disciplinah. Stevilčno bi lahko isto veljalo tudi za člane (če izvzamemo tek na 15 km). Pri moških še dokaj mirno gledamo v bodočnost. Tem slabše pa je pri ženskah. V vseh disciplinah (izvzemši tek mlajših mladink) je bila udelež-ba (pa tudi kvaliteta) slaba. Tu bo treba še veliko dela, da bo ženski smučarski šport dosegel zadovoljivo raven.

Organizacija, ki je bila v rokah maloštevilnih funkcionarjev Gorenjs-ke smučarske podzveze, je bila v celoti dobra. Če pomislimo, da so imeli ti marljivši športni delavci za-graditi množičnost in ker je bilo tek-movanje v več krajih, težko nalogo, jim moramo dati vse priznanje. Pri-pomniti pa je treba, da ni Gorenjci želijo še več takih prireditev. S. J.

Obiskovalcem Planice

Zanimanje za veliko medna-rodno prireditev v Planici »Pokal in nagrada Kongsberg« je v zadnjih dneh izredno naraslo. Posebno šolska mladina bo v ve-likem številu obiskala Planico v soboto, dne 5. marca 1955. Po-sebni dijaški vlaki bodo vozili iz Ljubljane, Kranja in Jesenice. Z njimi se bodo vozile tudi dija-ške skupine iz Dolenjske, Štajer-ske, Primorske, Kamnika in Domžal. Letošnje leto bodo po-sebni vlaki vozili po zelo ugod-nem voznem redu, saj bo prvi odhajal iz Ljubljane ob 4.50, drugi ob 5.20, tretji ob 5.51, četrti ob 6.06 in zadnji ob 6.44. Zadnji posebni vlak bo namenjen obis-kovalcem iz Dolenjske, Primors-ke in Štajerske. Zadnji posebni vlak se bo vrnil iz Planice ob 16.10, s prihodom v Ljubljano ob 19. uri.

Posebni dijaški vlak v soboto, 5. marca, bo odhajal iz Kranja ob 4.49 in z Jesenice ob 7.37.

Isti razpored posebnih vlakov bo veljal tudi v nedeljo 6. mar-ca 1955 za prevoz ostalih obis-kovalcev te velike mednarodne pri-reditve.

Vozovnice in vstopnice za pri-reditve po znižanih cenah so na razpolago pri vseh Putnikih v Sloveniji.

DNEVNE NOVICE

Doročili so se v Ljubljani dne 26. februarja 1955: Novak Franc, ple-skarski pomočnik in tovarn. delavka Premrl Mihaela, abs. gozdar. Doblje-ka Srečko in med. sestra Koren Van-ja, radiotehnik Rozman Rudolf in uradnica Zupančič Avgustina, knjigo-veški pomočnik Jamnik Dušan in knjigovodja delavka Peklar Ivana, pek. pomoč. Lebar Alojz in kuharica Koren Marija, litar. Selan Vladimir in krojačnica Janežič Blaženka, delav-ec Zalik Ivan in delavka Novak Helena.

Vstopnice za črnski sekstet Ju-bilee Singers bodo od danes do vklju-čno četrta na razpolago izključno za abonente vseh štirih koncertnih abona-majev.

Novost na našem trgu je JELA sol za kopeli. Osvežuje, jača in krepi živce. Dobi se v drogerijah in parfumerijah.

PREDAVANJA

Oddelek za rudarstvo in metalur-gijo tehniške fakultete univerze v Ljubljani, Metalurški inštitut in Slo-vensko kemijsko društvo vabijo na predavanje »Doprinos mikrometodiki strukturalnih preskav jekla«, ki ga bo imel 1. marca 1955 ob 17 v veliki predavalnici oddeleka za rudarstvo in metalurgijo, Aškerčeva cesta št. 32, docent dr. techn. Hans Mellssa, znanstveni sodelavec Max-Planck In-stitut für Eisenforschung, Düssel-dorf.

Člane Kluba kulturnih delavcev vabimo v soboto, 2. marca ob 20.30 na predavanje prof. dr. Božidarja Lavri-ča: Vtisi iz Indije in Burme (z dia-pozitiv).
KONCERTI

V petek, 4. marca, bo koncert za rumeni abonma. Dirigent Samo Hu-bad, solist slavni pianist Samson Francois iz Pariza. Na sporedu Alek-sandra Lajovca instrumentacija Bachove Chaconne, Ravelov koncert za klavir za levo roko, koncert za klavir Samsona Francoisa in Brahms-ova I. simfonija. Vstopice od 300 din nazvali v Filharmoniji.

Karlo Rupel in Marjan Lipovšek koncertirata v ponedeljek, 7. marca za »modri abonma«. Spored obsega dela Beethovna, Stravinskaja, Bacha, Uroša Kreka, Lipovška iz Saint-Saen-sa. Vstopnice v Filharmoniji.
Jubilee Singers, črnski sekstet iz ZDA, bo koncertiral 13. marca v Fil-harmoniji. Na sporedu so črnske du-hovne pesmi ter pesmi iz ameriške in evropske glasbene literature. — Vstopnice so že v prodaji v Filhar-moniji.

GLEDALIŠČA

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE DRAMA
Torek, 1. marca ob 20: Shakespeare: »Romeo in Julija«. Abonma U. — (Julija — Duša Počkajeva, Romeo — Andrej Kurent, Mercutio — Vladi-mir Skrbnišek).
Sreda, 2. marca: Zaprti.
Drama potrebuje za uprizoritev »Elizabete Angliške« večje število statistov. Zglasti se je v Drami v sredo, 2. marca ob pol 20.

Umrlí so v Ljubljani
Munih Jakob, upokojenec. Pogreb bo danes ob 15 na Zalah.

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi naše drage mame
Helene Rupe
se zahvaljujemo vsem, ki ste jo v tako lepem številu spremlili na njeni zadnji poti in s svojim soču-stvovanjem stali ob strani. Posebno se zahvaljujemo vsem političnim organizacijam terena Primsko in mesta Kranja, vodilnim predstavni-kom okraja Kočevje in kolktivni TNZ Kranj. Prav lepa hvala družin-ama Babič in Jerman za njuno ne-sebično pomoč.
Zaljubljeni otroci in svojeci.

Ob nenadomestljivi izgubi naše drage mame
Helene Rupe
se zahvaljujemo vsem, ki ste jo v tako lepem številu spremlili na njeni zadnji poti in s svojim soču-stvovanjem stali ob strani. Posebno se zahvaljujemo vsem političnim organizacijam terena Primsko in mesta Kranja, vodilnim predstavni-kom okraja Kočevje in kolktivni TNZ Kranj. Prav lepa hvala družin-ama Babič in Jerman za njuno ne-sebično pomoč.
Zaljubljeni otroci in svojeci.

Ob nenadomestljivi izgubi naše drage mame
Helene Rupe
se zahvaljujemo vsem, ki ste jo v tako lepem številu spremlili na njeni zadnji poti in s svojim soču-stvovanjem stali ob strani. Posebno se zahvaljujemo vsem političnim organizacijam terena Primsko in mesta Kranja, vodilnim predstavni-kom okraja Kočevje in kolktivni TNZ Kranj. Prav lepa hvala družin-ama Babič in Jerman za njuno ne-sebično pomoč.
Zaljubljeni otroci in svojeci.

Ob nenadomestljivi izgubi naše drage mame
Helene Rupe
se zahvaljujemo vsem, ki ste jo v tako lepem številu spremlili na njeni zadnji poti in s svojim soču-stvovanjem stali ob strani. Posebno se zahvaljujemo vsem političnim organizacijam terena Primsko in mesta Kranja, vodilnim predstavni-kom okraja Kočevje in kolktivni TNZ Kranj. Prav lepa hvala družin-ama Babič in Jerman za njuno ne-sebično pomoč.
Zaljubljeni otroci in svojeci.

Ob nenadomestljivi izgubi naše drage mame
Helene Rupe
se zahvaljujemo vsem, ki ste jo v tako lepem številu spremlili na njeni zadnji poti in s svojim soču-stvovanjem stali ob strani. Posebno se zahvaljujemo vsem političnim organizacijam terena Primsko in mesta Kranja, vodilnim predstavni-kom okraja Kočevje in kolktivni TNZ Kranj. Prav lepa hvala družin-ama Babič in Jerman za njuno ne-sebično pomoč.
Zaljubljeni otroci in svojeci.

Ob nenadomestljivi izgubi naše drage mame
Helene Rupe
se zahvaljujemo vsem, ki ste jo v tako lepem številu spremlili na njeni zadnji poti in s svojim soču-stvovanjem stali ob strani. Posebno se zahvaljujemo vsem političnim organizacijam terena Primsko in mesta Kranja, vodilnim predstavni-kom okraja Kočevje in kolktivni TNZ Kranj. Prav lepa hvala družin-ama Babič in Jerman za njuno ne-sebično pomoč.
Zaljubljeni otroci in svojeci.

Ob nenadomestljivi izgubi naše drage mame
Helene Rupe
se zahvaljujemo vsem, ki ste jo v tako lepem številu spremlili na njeni zadnji poti in s svojim soču-stvovanjem stali ob strani. Posebno se zahvaljujemo vsem političnim organizacijam terena Primsko in mesta Kranja, vodilnim predstavni-kom okraja Kočevje in kolktivni TNZ Kranj. Prav lepa hvala družin-ama Babič in Jerman za njuno ne-sebično pomoč.
Zaljubljeni otroci in svojeci.

Ob nenadomestljivi izgubi naše drage mame
Helene Rupe
se zahvaljujemo vsem, ki ste jo v tako lepem številu spremlili na njeni zadnji poti in s svojim soču-stvovanjem stali ob strani. Posebno se zahvaljujemo vsem političnim organizacijam terena Primsko in mesta Kranja, vodilnim predstavni-kom okraja Kočevje in kolktivni TNZ Kranj. Prav lepa hvala družin-ama Babič in Jerman za njuno ne-sebično pomoč.
Zaljubljeni otroci in svojeci.

Ob nenadomestljivi izgubi naše drage mame
Helene Rupe
se zahvaljujemo vsem, ki ste jo v tako lepem številu spremlili na njeni zadnji poti in s svojim soču-stvovanjem stali ob strani. Posebno se zahvaljujemo vsem političnim organizacijam terena Primsko in mesta Kranja, vodilnim predstavni-kom okraja Kočevje in kolktivni TNZ Kranj. Prav lepa hvala družin-ama Babič in Jerman za njuno ne-sebično pomoč.
Zaljubljeni otroci in svojeci.

Ob nenadomestljivi izgubi naše drage mame
Helene Rupe
se zahvaljujemo vsem, ki ste jo v tako lepem številu spremlili na njeni zadnji poti in s svojim soču-stvovanjem stali ob strani. Posebno se zahvaljujemo vsem političnim organizacijam terena Primsko in mesta Kranja, vodilnim predstavni-kom okraja Kočevje in kolktivni TNZ Kranj. Prav lepa hvala družin-ama Babič in Jerman za njuno ne-sebično pomoč.
Zaljubljeni otroci in svojeci.

Ob nenadomestljivi izgubi naše drage mame
Helene Rupe
se zahvaljujemo vsem, ki ste jo v tako lepem številu spremlili na njeni zadnji poti in s svojim soču-stvovanjem stali ob strani. Posebno se zahvaljujemo vsem političnim organizacijam terena Primsko in mesta Kranja, vodilnim predstavni-kom okraja Kočevje in kolktivni TNZ Kranj. Prav lepa hvala družin-ama Babič in Jerman za njuno ne-sebično pomoč.
Zaljubljeni otroci in svojeci.

Ob nenadomestljivi izgubi naše drage mame
Helene Rupe
se zahvaljujemo vsem, ki ste jo v tako lepem številu spremlili na njeni zadnji poti in s svojim soču-stvovanjem stali ob strani. Posebno se zahvaljujemo vsem političnim organizacijam terena Primsko in mesta Kranja, vodilnim predstavni-kom okraja Kočevje in kolktivni TNZ Kranj. Prav lepa hvala družin-ama Babič in Jerman za njuno ne-sebično pomoč.
Zaljubljeni otroci in svojeci.

Ob nenadomestljivi izgubi naše drage mame
Helene Rupe
se zahvaljujemo vsem, ki ste jo v tako lepem številu spremlili na njeni zadnji poti in s svojim soču-stvovanjem stali ob strani. Posebno se zahvaljujemo vsem političnim organizacijam terena Primsko in mesta Kranja, vodilnim predstavni-kom okraja Kočevje in kolktivni TNZ Kranj. Prav lepa hvala družin-ama Babič in Jerman za njuno ne-sebično pomoč.
Zaljubljeni otroci in svojeci.

Ob nenadomestljivi izgubi naše drage mame
Helene Rupe
se zahvaljujemo vsem, ki ste jo v tako lepem številu spremlili na njeni zadnji poti in s svojim soču-stvovanjem stali ob strani. Posebno se zahvaljujemo vsem političnim organizacijam terena Primsko in mesta Kranja, vodilnim predstavni-kom okraja Kočevje in kolktivni TNZ Kranj. Prav lepa hvala družin-ama Babič in Jerman za njuno ne-sebično pomoč.
Zaljubljeni otroci in svojeci.

Ob nenadomestljivi izgubi naše drage mame
Helene Rupe
se zahvaljujemo vsem, ki ste jo v tako lepem številu spremlili na njeni zadnji poti in s svojim soču-stvovanjem stali ob strani. Posebno se zahvaljujemo vsem političnim organizacijam terena Primsko in mesta Kranja, vodilnim predstavni-kom okraja Kočevje in kolktivni TNZ Kranj. Prav lepa hvala družin-ama Babič in Jerman za njuno ne-sebično pomoč.
Zaljubljeni otroci in svojeci.

Ob nenadomestljivi izgubi naše drage mame
Helene Rupe
se zahvaljujemo vsem, ki ste jo v tako lepem številu spremlili na njeni zadnji poti in s svojim soču-stvovanjem stali ob strani. Posebno se zahvaljujemo vsem političnim organizacijam terena Primsko in mesta Kranja, vodilnim predstavni-kom okraja Kočevje in kolktivni TNZ Kranj. Prav lepa hvala družin-ama Babič in Jerman za njuno ne-sebično pomoč.
Zaljubljeni otroci in svojeci.

Ob nenadomestljivi izgubi naše drage mame
Helene Rupe
se zahvaljujemo vsem, ki ste jo v tako lepem številu spremlili na njeni zadnji poti in s svojim soču-stvovanjem stali ob strani. Posebno se zahvaljujemo vsem političnim organizacijam terena Primsko in mesta Kranja, vodilnim predstavni-kom okraja Kočevje in kolktivni TNZ Kranj. Prav lepa hvala družin-ama Babič in Jerman za njuno ne-sebično pomoč.
Zaljubljeni otroci in svojeci.

OPERA

Torek, 1. marca ob 19.30: R. Strauss: »Kavalir z rožo«. Abonma red F. Sreda, 2. marca ob 19.30: D. Svara: »Prešeren«. Abonma red D. Četrtek, 3. marca ob 19.30: Musorgski: »Soročinski sejeme«. Abonma E.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

Gledališka pasaža
Torek, 1. marca ob 16: John van Dru-ten: »Grlice glas«. Red Torek po-poldanski — Vstopnice so tudi v prodaji.
Sreda, 2. marca ob 20: John van Dru-ten: »Grlice glas«. Izven.
Četrtek, 3. marca ob 20: Eduardo de Filippo: »Filumena Marturano«. — Red Četrtek. Vstopnice so tudi v prodaji.

Dežurna lekarna v torek, dne 1. marca 1955: lekarna »Meljer«, Melj-ska cesta 2.

KINO

PARTIZAN: Jugosl. film: »Koncert«. UDAJNIK: Argentinski film: »Zena morjak«.

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE

Torek, 1. marca ob 19.30: A. Adam: »Giselle«. Fr. Chopin: Les Sylphides, G. Gershwin: Rapsodija v modrem, Red C.
Sreda, 1. marca ob 19.30: Patrick: »Cajnice«. Red LMS-2.

Rođile so: Ana Sraj, 26 let, navil-jalka — Dragico; Angela Lorenčič, 21 let, strugarica — Majdo; Katarina Kukec, 25 let, gospodinja — Zdravka; Milka Vejnovič, 31 let, gospodinja, Slov. Bistrica — Milana; Ana Kovčič, 19 let, poljska delavka, Podova — Jerico; Justina Vrežner, 32 let, go-spodinja, Črniča — Mileno; Marija Čepe, 41 let, gospodinja, Jelovec — Marjetko; Ana Božič, 32 let, gospodi-nja, Trate — Stanka; Ana Petrovič, 29 let, gospodinja — Miodraga; Frančiška Pilberšek, 33 let, gospodinja, Lovrenc na Pohorju — Marijo; Ka-rolina Marinič, 18 let, delavka — Bo-jana; Ana Pivec, 18 let, delavka — Miroslava; Rada Jankulovski, 27 let, gospodinja — Nedo; Elizabeta Krona-veter, 36 let, delavka, Pemiški dvor — Srečka.

Umrlí so: Valentin Cas, 12 let, učencev osn. šole; Anton Meše, 50 let, upokojenec; Albina Kajzerberger, 1. mesec-rok; Suzana Jager, 76 let, upokojenka; Hnko Kremžak, 18 let, delavec; Oto Petrič, 44 let, mimer.

Umrlí so: Valentin Cas, 12 let, učencev osn. šole; Anton Meše, 50 let, upokojenec; Albina Kajzerberger, 1. mesec-rok; Suzana Jager, 76 let, upokojenka; Hnko Kremžak, 18 let, delavec; Oto Petrič, 44 let, mimer.

Umrlí so: Valentin Cas, 12 let, učencev osn. šole; Anton Meše, 50 let, upokojenec; Albina Kajzerberger, 1. mesec-rok; Suzana Jager, 76 let, upokojenka; Hnko Kremžak, 18 let, delavec; Oto Petrič, 44 let, mimer.

Umrlí so: Valentin Cas, 12 let, učencev osn. šole; Anton Meše, 50 let, upokojenec; Albina Kajzerberger, 1. mesec-rok; Suzana Jager, 76 let, upokojenka; Hnko Kremžak, 18 let, delavec; Oto Petrič, 44 let, mimer.

Umrlí so: Valentin Cas, 12 let, učencev osn. šole; Anton Meše, 50 let, upokojenec; Albina Kajzerberger, 1. mesec-rok; Suzana Jager, 76 let, upokojenka; Hnko Kremžak, 18 let, delavec; Oto Petrič, 44 let, mimer.

Umrlí so: Valentin Cas, 12 let, učencev osn. šole; Anton Meše, 50 let, upokojenec; Albina Kajzerberger, 1. mesec-rok; Suzana Jager, 76 let, upokojenka; Hnko Kremžak, 18 let, delavec; Oto Petrič, 44 let, mimer.

Umrlí so: Valentin Cas, 12 let, učencev osn. šole; Anton Meše, 50 let, upokojenec; Albina Kajzerberger, 1. mesec-rok; Suzana Jager, 76 let, upokojenka; Hnko Kremžak, 18 let, delavec; Oto Petrič, 44 let, mimer.

Umrlí so: Valentin Cas, 12 let, učencev osn. šole; Anton Meše, 50 let, upokojenec; Albina Kajzerberger, 1. mesec-rok; Suzana Jager, 76 let, upokojenka; Hnko Kremžak, 18 let, delavec; Oto Petrič, 44 let, mimer.

Umrlí so: Valentin Cas, 12 let, učencev osn. šole; Anton Meše, 50 let, upokojenec; Albina Kajzerberger, 1. mesec-rok; Suzana Jager, 76 let, upokojenka; Hnko Kremžak, 18 let, delavec; Oto Petrič, 44 let, mimer.

Umrlí so: Valentin Cas, 12 let, učencev osn. šole; Anton Meše, 50 let, upokojenec; Albina Kajzerberger, 1. mesec-rok; Suzana Jager, 76 let, upokojenka; Hnko Kremžak, 18 let, delavec; Oto Petrič, 44 let, mimer.

Umrlí so: Valentin Cas, 12 let, učencev osn. šole; Anton Meše, 50 let, upokojenec; Albina Kajzerberger, 1. mesec-rok; Suzana Jager, 76 let, upokojenka; Hnko Kremžak, 18 let, delavec; Oto Petrič, 44 let, mimer.

Umrlí so: Valentin Cas, 12 let, učencev osn. šole; Anton Meše, 50 let, upokojenec; Albina Kajzerberger, 1. mesec-rok; Suzana Jager, 76 let, upokojenka; Hnko Kremžak, 18 let, delavec; Oto Petrič, 44 let, mimer.

Umrlí so: Valentin Cas, 12 let, učencev osn. šole; Anton Meše, 50 let, upokojenec; Albina Kajzerberger, 1. mesec-rok; Suzana Jager, 76 let, upokojenka; Hnko Kremžak, 18 let, delavec; Oto Petrič, 44 let, mimer.

Umrlí so: Valentin Cas, 12 let, učencev osn. šole; Anton Meše, 50 let, upokojenec; Albina Kajzerberger, 1. mesec-rok; Suzana Jager, 76 let, upokojenka; Hnko Kremžak, 18 let, delavec; Oto Petrič, 44 let, mimer.

Umrlí so: Valentin Cas, 12 let, učencev osn. šole; Anton Meše, 50 let, upokojenec; Albina Kajzerberger, 1. mesec-rok; Suzana Jager, 76 let, upokojenka; Hnko Kremžak, 18 let, delavec; Oto Petrič, 44 let, mimer.

Umrlí so: Valentin Cas, 12 let, učencev osn. šole; Anton Meše, 50 let, upokojenec; Albina Kajzerberger, 1. mesec-rok; Suzana Jager, 76 let, upokojenka; Hnko Kremžak, 18 let, delavec; Oto Petrič, 44 let, mimer.

Umrlí so: Valentin Cas, 12 let, učencev osn. šole; Anton Meše, 50 let, upokojenec; Albina Kajzerberger, 1. mesec-rok; Suzana Jager, 76 let, upokojenka; Hnko Kremžak, 18 let, delavec; Oto Petrič, 44 let, mimer.

Umrlí so: Valentin Cas, 12 let, učencev osn. šole; Anton Meše, 50 let, upokojenec; Albina Kajzerberger, 1. mesec-rok; Suzana Jager, 76 let, upokojenka; Hnko Kremžak, 18 let, delavec; Oto Petrič, 44 let, mimer.

Umrlí so: Valentin Cas, 12 let, učencev osn. šole; Anton Meše, 50 let, upokojenec; Albina Kajzerberger, 1. mesec-rok; Suzana Jager, 76 let, upokojenka; Hnko Kremžak, 18 let, delavec; Oto Petrič, 44 let, mimer.

Umrlí so: Valentin Cas, 12 let, učencev osn. šole; Anton Meše, 50 let, upokojenec; Albina Kajzerberger, 1. mesec-rok; Suzana Jager, 76 let, upokojenka; Hnko Kremžak, 18 let, delavec; Oto Petrič, 44 let, mimer.

Umrlí so: Valentin Cas, 12 let, učencev osn. šole; Anton Meše, 50 let, upokojenec; Albina Kajzerberger, 1. mesec-rok; Suzana Jager, 76 let, upokojenka; Hnko Kremžak, 18 let, delavec; Oto Petrič, 44 let, mimer.

Umrlí so: Valentin Cas, 12 let, učencev osn. šole; Anton Meše, 50 let, upokojenec; Albina Kajzerberger, 1. mesec-rok; Suzana Jager, 76 let, upokojenka; Hnko Kremžak, 18 let, delavec; Oto Petrič, 44 let, mimer.

Umrlí so: Valentin Cas, 12 let, učencev osn. šole; Anton Meše, 50 let, upokojenec; Albina Kajzerberger, 1. mesec-rok; Suzana Jager, 76 let, upokojenka; Hnko Kremžak, 18 let, delavec; Oto Petrič, 44 let, mimer.

Umrlí so: Valentin Cas, 12 let, učencev osn. šole; Anton Meše, 50 let, upokojenec; Albina Kajzerberger, 1. mesec-rok; Suzana Jager, 76 let, upokojenka; Hnko Kremžak, 18 let, delavec; Oto Petrič, 44 let, mimer.

Umrlí so: Valentin Cas, 12 let, učencev osn. šole; Anton Meše, 50 let, upokojenec; Albina Kajzerberger, 1. mesec-rok; Suzana Jager, 76 let, upokojenka; Hnko Kremžak, 18 let, delavec; Oto Petrič, 44 let, mimer.

Umrlí so: Valentin Cas, 12 let, učencev osn. šole; Anton Meše, 50 let, upokojenec; Albina Kajzerberger, 1. mesec-rok; Suzana Jager, 76 let, upokojenka; Hnko Kremžak, 18 let, delavec; Oto Petrič, 44 let, mimer.

Umrlí so: Valentin Cas, 12 let, učencev osn. šole; Anton Meše, 50 let, upokojenec; Albina Kajzerberger, 1. mesec-rok; Suzana Jager, 76 let, upokojenka; Hnko Kremžak, 18 let, delavec; Oto Petrič, 44 let, mimer.

Čestitke

Ivanu Rajdici želijo k 36. rojstnemu dnevu sreče in zdravja Marica, Marko in Lidija.

Milošu Likarju čestitata ob njegovem rojstnem dnevu mama in brat.

K 69-letnici rojstva svoje matere, babice ter partizanske matere Jadite Marion iz Maribora iskreno čestitajo sin Marko ter vauka Ljubo in Jasna.

Za sedmi rojstni dan mamo Jasno želi vse najboljše njen bratec Ljubo, očka in striček.

Za rojstni dan tov. Matije Torkarja iz Lesc pri Bledu želi vse najboljše vnukinja Joža.

Jožetu Ranklju-Mojci žele k njegovemu veselemu prazniku vse najboljše udeleženci pustne zabave pri Čukovih.

Albinu Omejcu želi za njegov praznik vse najboljše prijateljca Jazet.

Milki-Babki Pihlar želijo vse najboljše ob prazniku žen vseh obiskovalci nje-ne hiše z željo, da bi še dolgo nudila zavetje starim in mladim.

Veroniki Frelib iz Slovenske Bistrice čestita ob rojstvu sinčka Touška prijateljca.

Bratranču Stankotu Gabrenji iz Uroci pri Rače želi mnogo sreče na njegovi novi življenjski poti sestrič-na Slavka.

Bratu Milanu Kravčarju, kapetanu v Beogradu, želim na njegovi življenjski poti obilo sreče sestra Milka in Francec.

Svoji teti Albin Smrke iz Žužemberka za njen praznik iskreno čestita Milka.

Dr. Gizele Pavlovič iz Ljubljane čestitajo k drugorojencu stanovski to-variši.

KONČAN JE ZVEZNI NAMIZNOTENIŠKI TURNIR NA REKI

Tudi naši so imeli uspehe

Slovinci med prvimi — Teran zmagal pri pionirjih, Triglav pri ekipah mladink

Od potka do nedelje je bil na Reki prvi letošnji zvezni namiznoteniški turnir, katerega so se udeležili klubi iz Srbije, Slovenije in Hrvaške. Od slovenskih klubov so nastopili »Ljubljana«, Odroid in Triglav.

Pri moških moštvih je v finalu Partizan premagal »Opatija« s 5:1, v polfinalu pa Triglav z istim rezultatom. Tudi pri ženskih ekipah je zmagal Partizan pred Metalcem iz Siska. Pri mladinskih moštvih je Partizan slavil že tretjo zmagi, ko je premagal Triglav s 5:2. Pri ekipah mladink je bil tokrat uspešen Triglav pred »Ljubljano« in »Opatijo«.

Pri moških posamezno je v polfinalu Vogrinec premagal Markoviča s 3:0, Gabrič pa napredkovano Harangozo s 3:1. V finalni igri se Gabrič Vogrinec ni mogel uspešno upirati in je izgubil z 0

ESALON d r. M.

KINO »UNION«: Jugosl. film: »Ešalon d r. M.«. Tednik. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 16 nastopita istega filma. V glavni vlogi Nadja Poderežina in Severin Bjelić.

KINO »KOMPUNA«: Angl. film: »Hobson v širpicih«. Tednik samo pri predstavah ob 19 in 21. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi John Mills in Charles Laughton.

KINO »SLOGA«: Franc. film: »Prepovedani sad«. Brez tednika. Predstave ob 17, 19 in 21. V glavni vlogi Fernandel in Françoise Arnoul.

KINO »SOCA«: Ital. film: »Rim ob 11«. Tednik. Predstave ob 16, 18 in 20. V glavni vlogi Della Scala in Elena Varzi.

KINO »TRIGLAV«
Ljubimca iz Toleda

Odlično sfilmana klasična Stendhalova novela, prerasta v filmsko dramo. Francosko-italijanska koprodukcija. Režija Henri Decoin. Igralci Alida Valli in Pedro Armendariz. — Predfilm: »Planinci«. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 15 dalje.

KINO »ŠIŠKA«
Ljubimca iz Toleda

Odlično sfilmana klasična Stendhalova novela, prerasta v filmsko dramo. Francosko-italijanska koprodukcija. Režija Henri Decoin. Igralci Alida Valli in Pedro Armendariz. — Tednik: »Eskimi«. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 15 dalje.

RADIO LJUBLJANA
Dnevni spored za torek, 1. marca

Poročila: 5.05, 6.00, 7.00, 12.30, 15.00, 17.00, 19.00 in 22.00.

3.00-4.30 Dobro jutro, dragi poslušalci (Pester glasbeni spored) - vmeske narodne pesmi — 6.35 Slovenski narodni spored — 7.10 Zunanji glasbeni spored — 7.30 Gospodinjstvo, vmes reklame — 8.00 Zabavna glasbeno-razvedila — 11.00 Radijski klub — 11.05 Glasbena medigra — 11.15 Cielbanom — dober dan! (O bav-baru) — 11.30 Orkestralni spored — 12.00 Kmetijski glasbeni spored — 12.10 20 minut z veselim godci — 12.45 Zanimivosti iz znanosti in tehnike — 13.00 Opoldanski koncert — 14.00 Za mlade pevce in godce — 14.20 Melodija — 15.30 Tečaj angleškega jezika — 15.00 lekcija — 15.45 Skladbe iz literaturne družbe izvajajo Mariborski in ljubljanski ansambel p. v. Draga Lorberca (Prenos iz Maribora) — 16.10 Utrinski koncert — 16.30 Zeleni glasbeni koncert — 17.10 Popoldanski simfonjski koncert — 18.00 Kulturni predstave: Kaj mislite o »Naših razgledih« — 18.10 Pole Ljubljanski komorni zbor p. v. Milka Škoberneta — 18.30 Sportni tednik — 19.00 Radijski dnevnik — 19.30 Zabavna glasba, vmes reklame in objave — 20.00 Tedenki notranjepolitični pregled — 20.10 Iz solistične glasbe — 20.30 Radijska igra — Heinrich von Kleist: Razbiti vrč (ponovitev) — 21.30 Zabavna in plesna glasba — 22.15-23.00 Nočni komorni koncert.

23.15-23.00 UKV program: Zabavne melodije — 23.00-24.00 Oddaja za tujino — na valu 327,1 m (Prenos iz Zagreba).

DROBNI OGLASI

MIREN MLAD MOSKI, ves dan odmoten — lšče za takoj prazno ali opremljeno sobo. Plača dobro in točno. Naslov v upravi »Ljudske pravice«. 2572

SLUŽBO DOBI elektroinstalaterski mojster. Nameščen bo kot poslovodja samostojne delavnice. Plača in ostalo po dogovoru. Vsa podrobnostja navodila se dobe pri Ljudskem odboru mestne občine Hrastnik. Ponudbe poslati najkasneje do 15. marca 1955. H 3.

DVOSOBNO STANOVANJE, komfortno, s kabinom, v Višmarjih, zamenjam za enako ali večje kjerkoli od Sentvida do Ljubljane. — Ponudbe in naslov v oglasnem oddelku Ljudske pravice. 1933

KOMISIJA ZA SODELOVANJE Z MEDNARODNIMI ZDRAVSTVENIMI ORGANIZACIJAMI

razpisuje
natečaj za 4 štipendije

SVETOVNE ZDRAVSTVENE ORGANIZACIJE ZA L. 1955 ZA VSE VEJE MEDICINE

Kandidati morajo obvladati angleški, francoski ali nemški jezik, v skladu s tem, v kateri državi bodo na specializaciji.

Prošnji je treba priložiti življenjepis (izčrpno navesti dosežane delo v zdravstveni službi), priporočilo ustanove ali fakultete, kjer dela, kakor tudi potrdilo, v kakšni meri obvlada jezik tiste države, v katero želi na specializacijo.

Prijave pošljite najkasneje do 15. marca 1955 Komisiji za sodelovanje z mednarodnimi zdravstvenimi organizacijami — Beograd, Savska ulica 35. 7837

KOLPORTERJE ALI KOLPORTERKE

za prodajo našega lista sprejme podružnica »Ljudske pravice«, Kranj, Titov trg 22

Kupimo jeklene brezšivne cevi (Mannesmann)

70 do 100 komedov Ø 102/94, dolžine 5530 mm ali več, ki vzdrže srednjo temperaturo cevnih sten okrog 300° C in delovni pritisk 15 atmosfer (preizkusni 32 atm)

Konci cevi morajo biti gladki brez navojev

Cevi potrebujemo za kotel tipa »Babcock«

Prosimo ponudnike za čim hitrejšo ponudbo

PODJETJE
»MILOJE ZAKIČ«
KRUŠEVAC
Telefon 113, 147 7743

UPRAVNI ODBOR GRADBENEGA PODJETJA »LIK A« - GOSPIČ

razpisuje natečaj za sprejem:

- 5 gradbenih tehnikov** strokovnjakov za visoke in nizke gradnje
 - 3 gradbenih delovodij** strokovnjakov za visoke gradnje
 - 3 gradbenih delovodij** strokovnjakov za nizke gradnje
 - 6 kvalificiranih mizarjev** strokovnjakov za stavbno mizarstvo in pohištvo
- Interesenti morajo imeti prakso in to: tehnik najmanj 5 let, delovodje 8 ali več let, mizarji 5 ali več let. Plača po tarifnem pravilniku, stanovanje za samce in hrana zagotovljena
- Ponudbe pošljite na gornji naslov s kratkim življenjepisom in podrobnim opisom dosedanjega dela. 427

- **STRUŽNICE**
 - **VRTALNE STROJE in BRUSILNE STROJE**
- prevzamemo kot prenos osnovnih sredstev
- REMONTNA DELAVNICA
KMG »Trudbenik«
BEOGRAD — Bulevar JNA 56
Tel.: 40-412, 41-378 7800

Založniško podjetje »GRADJEVINSKA KNJIGA«

je izdalo knjigo
ing. MARKA BLEIWEISA

Podaci za kalkulacijo radova sa gradjevinskim mašinama

Brošura vsebuje podatke o kapaciteti, teži, pogonski energiji kakor tudi o vrednosti (amortizacijski osnovi) in mesečnih zneskih kalkulativne amortizacije za vse pomembnejše stroje v gradbeništvu (vključno tiste, ki se uporabljajo v delavnicah).

Posebej so podatki o povprečni izgubi časa za nakladanje, razkladanje, montažo in demontažo strojev.

Brošura omogoča kalkulacijo vseh gradbenih del, kjer uporabljajo mehanizacijo (n. pr. transport materiala, mešanje betona, strojno vgrajevanje betona, odkopi, zabijanje kolov in železnih drogov, črpanje vode, graditev cest, dela v predorih, vsa dela v delavnicah itd.). Knjiga ima 68 strani, cena 130 dinarjev.

Naročila pošiljajte neposredno
Založniškemu podjetju »Gradjevinska knjiga«
BEOGRAD, MASARIKOVA 2, POŠTNI PREDAL 798
TELEFON 21-173 7853

KMG »Trudbenik«

OBRAZ »MIRKO TOMIČ« — STALAC

RAZPISUJE
NATEČAJ

za mesto
glavnega inženirja obrata v Stalacu

Pogoji: gradbena fakulteta ali fakulteta za arhitekturo z najmanj 5-letno prakso v gradbeništvu oziroma gradbeni industriji.

Ponudbe je treba poslati na gornji naslov najkasneje do 15. marca 1955. 7733

Prodamo!

- Tovorni avto Ford V 8 Converter**, nosilnost 3 t, v voznem stanju
 - Tovorni avto ZIS** 6 cil, nosilnost 3 t, v voznem stanju
 - Motorno kolo DKW** 500 ccm s priklopcem v demontiranem stanju
 - Traktor goseničar Fiat 55 L**, z jermenico, uporaben
 - Tandem naprava** (priljučna naprava) za traktor Fiat 55 L, rabljena
 - Vitel za traktor Fiat 55 L**, rabljen
 - Rigolni plug Martinelli** za rigolanje do 70 cm globine
 - Rigolni plug Martinelli** za rigolanje do 110 cm globine
- V poštev pridejo le resni kupci socialističnega sektorja!
- ZADRUŽNO TRGOVSKO PODJETJE
»Agromerkur« - Murska Sobota
733

Tovarna dušika v Rušah

razpisuje službena mesta za:

- inženirja kemije
 - diplomiranega ekonomista
 - knjigovodjo s srednjo ekonomsko šolo
 - tehnika-metalurga
 - tehnika-kemika
 - 3 tehnike-strojnike
 - 2 elektrotehnika
 - 2 tehnična risarja
- Plača po tarifnem pravilniku M-155

Oglašujte v našem listu!

ODBOR ZVEZE BORCEV TERENA »FRANC ROZMAN-STANE« pripravlja za soboto, dne 5. marca 1955, v Domu JLA prireditvev — začetek ob 20. uri — na kateri sodelujejo naši priznani umetniki: Sonja Drakslerjeva, Ali Dermelj, Vladko Korošec, Pavel Sivic, Tone Kozlevčar, Akademski oktet in harmonikarski zbor »Kajuh«.

Po izvedbi umetniškega programa bo v obeh dvoranah Doma JLA zabava s plesom in bogatim srečolovom. — Za ples igrata akademska jazz.

Cisti dobilek je namenjen za počitniško kolonijo otrok padlih borcev.

Pri prireditvi sodelujeta s svojimi kvalitetnimi proizvodi renomirani podjetji Tovarna dušika v Rušah in Tovarna likerjev »Flores« — Ajdovščina.

Predprodaja vstopnic in rezerviranje miz pri blagajni Doma JLA vsak dan od 14. do 17. ure od ponedeljka, 28. februarja dalje.

Vabljeni!

RUDNIK IN ŽELEZARNA VAREŠ V VAREŠU
SPREJME:

več gradbenih inženirjev in tehnikov s prakso

za delo v študijsko-projektivnem biroju, za nadzorno službo investitorjev in za operativno

Stanovanje za samce in poročene zagotovljeno

Ostale pogoje s ponudbami pošljite tako! 7789

Po sklepu delavskega sveta in tajništva za gospodarstvo Ljudskega odbora mesta Beograda št. 19830/54 je trgovsko podjetje za promet z jeklom, barvastimi kovinami in orodjem

»AVTO-SERVIS«

spremenilo svoj dosedanji naziv in od 1. marca 1955 posluje pod imenom

TRGOVINSKO PREDUZEČE
»FEROMETAL«
BEOGRAD, HERCEGOVAČKA 1
Telefon 27-346 in 37-299 7858

Bogata zbirka lupin raznih mehkužcev

Konhiliologija se je razmeroma že zgodaj razvila v samostojno panogo naravoslovja

Z zbiranjem lupin mehkužcev so se ukvarjali nekateri ljudje že v starem veku. Redke živalske sestavine ni namreč tako lahko ohraniti, kakor lupine mehkužcev, ki so povrhu še lepe. Tako se je konhiliologija ali veda o lupinah razmeroma že zgodaj razvila v samostojno panogo naravoslovja. Ne le državne ustanove, marveč tudi zasebniki so imeli velike zbirke takšnih lupin, kakor imajo filatelisti zbirke poštinih znamk ali numizmatiki zbirke kovancev. Polagoma se je

našli, pa tudi zbiralecvo ime. Sele tako dobi lupina v zbirki znanstveno vrednost. Na mnogih policah so zbrani konservirani mehkužci, ki so jih poslali dunajskemu zbiralcu zoologu iz vseh dežel, da bi natanko ugotovil njihova imena. Tako »potuje« zbiralec vsak dan zdaj na Kitajsko, zdaj v južnoafriške stepe ali na dno Pacifiškega oceana, ne da bi prestopil prag svoje hiše. Pravo zbirko ima v kleti. Tam leži nad 100.000 lupin raznih mehkužcev, skrbno razporejenih

belejša, sestavljena iz navpičnih apnenčastih prizem, znotraj, na telesni strani, pa so vodoravno ležeče ploščice iz biserovine. Svetlobni žarki, padajoči na to biserovinsko plast, se lomijo različno in tako nastane svojevrstno svetlikanje. S tem smo se dotaknili tudi vprašanja, kako nastane biser v školjki. Bisernice, školjke, v katerih nastanejo biseri, nahajamo v tropskih morjih, pa tudi v nekaterih rekah in potokih.

V Severni in Srednji Afriki, kamor so ga prinesli indijski, arabski, pa tudi beneški trgovci najprej na obalna področja, pozneje pa se je razširil tudi po zaledju. Ker so potrebovali trgovci za nakup blaga zmeraj več tisoč polževih hišic, so jih nosili okrog vratu, nanizane na vrvice. Civilizacija je pozneje ta »denar« izpodrinila. Pač pa zamorke še zmeraj zelo cenijo polževih hišic kot okraske.

Rojstvo bisera

Za nastanek bisera je važno, da prodre v školjko tuje telo, denimo peščeno zrnce. Priti mora med lupino in plašč. Školjka obda »škodljivca« s plastjo biserovine, ker jo tiči in reže. V tem najpogostejšem primeru pa nehoti vdela tuje telo v notranjo stran lupine in tako nastane na njej bulica. Če pa pride pesek — kar se zgodi seveda zelo redko, v tkivo školjkinega plašča, ga školjka docela pokrije z biserovino in tako se začne oblikovati pravi biser. Lahko si mislimo, koliko školjk morajo potapljati odpreti, preden najdejo pravi dragulj. Na Japonskem so začeli umetno »cepiti« bisernice s tuji mi telesi, o čemer smo že poročali. Čez leto dni že lahko pobirajo iz njih umetno pridobljene bisere, ki se prav nič ne razlikujejo od pravih ali pa so celo še lepši.

Ostanki školjk in polžev nam nudijo tudi vpogled v zgodovino naše zemlje. Prav na področju Dunaja so lahko strokovnjaki na podlagi fosilnih ostankov teh mehkužcev proučevali favno tistega morja, ki je pred milijoni let polnilo dunajsko kotlino. Vzhodna pobočja Alp so takrat štrlela iz morja v obliki obale. Ti ostanki lupin so za mnoge plasti tako značilni, da lahko označimo z njimi cela obdobja v zgodovini naše zemlje.

Sladkovodne školjke

razvila iz zbiranja lupin mehkužcev prava trgovina z lastnimi borznimi tečajji za redke in lepe lupine. Nekatera mednarodna združenja zbiralcev izdajajo celo lastne revije in kataloge.

po policah velikih omar. Vsaka lupina ima svojo številko in ime mehkužca.

Bogovi, svetilke, morilci

V velikih stenskih vitrinah so razstavljeni najzanimivejši primerki. Tu vidiš veliko lupino morskega polža, ki so jo uporabljali Grki za signalni rog, tako da so odlomili gornjo konico in pisali skozi široke spirale. Tudi skoraj enako veliko lupino Neptunovega polža so uporabljali in še uporabljajo v mnogih krajih severne Škotske. Polževih hišic obesimo vodoravno in jo napolnijo s katranom, potem pa potegnejo skozi luknjico steni in svetilka je narejena. Poleg vise lupine školjk v premeru blizu 1 m in debele več centimetrov. Gre za tako imenovano tridanco, zelo nevarno, v Pacifiškem oceanu živijo školjke. Gorje potapljaju, če naleti na morskem dnu, ko išče bisernice, na odprto lupino te orjaške školjke, če si ji hote ali nehoti preveč približa z nogami ali rokami. Školjka hlastne po žrtvi in jo stisne med obe polovici lupine ko z železnimi kleščami. V lupini so ko roka v zapetju debele mišice, ki jo odpirajo in zapirajo. Poleg te orjaške školjke vidiš drobne školjke, živeče v blatu naših jezer in potokov. Majhne so tako, da jih človek komaj opazi.

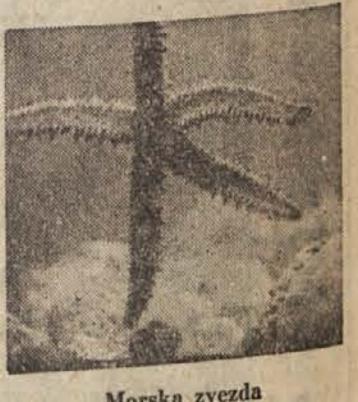
Zanimiva je sestava školjkine lupine. Rob telesne stene školjke in tudi polža, tako imenovani plašč, je sestavljen iz treh plasti: zgoraj, na zunanji strani, je tenka roževinasta plast, pod njo de-

Denar v obliki polžev

Razni narodi so uporabljali nekatere vrste polžev namesto denarja. To velja zlasti za rumenkastega polža z znanstvenim imenom cypraea moneta. Ze njegovo ime kaže, da so ga uporabljali kot denar. Ta običaj izvira iz Azije. Na Kitajskem in Japonskem so z lupinami tega polža plačevali blago, dokler ni prišel v promet kovinski denar. O tem piše tudi Marco Polo. Najbolj pa je bil razširjen ta denar

Korale

Morska zvezda

Redno in suredno

Ekscentrični slikar Salvador Dalí, ki je zaslovel z dolgimi, kviziškimi štrlečimi brki in svojimi blaznimi idejami, je v New Yorku za 7000 dolarjev portretiral milijonarko Ann Woodwardov. Vztrajal je na tem, da se med portretiranjem nobenkrat ne bo smela ozreti na sliko. Pokazal ji jo je šele, ko je končal portretiranje. Milijonarka je vzključila: »Ostudno!« potem pa je sil-rakzačena odšla iz ateljeja in silarkarju honorarja ni hotela plačati. Dalí se ni obrnil na sodišče. Zagrozil je samo, da bo sliko na prihodnji razstavi pokazal javnosti. Pod pritiskom se groznemu mu je milijonarka poslala honorar in vzela sliko.

Naključje

Charles Benson, star 38 let, je skočil ondan iz osmega nadstropja nekega nebotičnika v New Yorku, v katerem je urad, ki izplačuje popore vojnim žrtvam. Bil je zelo poptore v znanju. Bil je znan po svojih jala, naj prosil, da bi ga poslali v bolnišnico. Zaman je skušala tudi preprečiti njegovo namero. Iztrgal se ji je iz rok in skočil skozi okno. Zena je vsa prestrašena odhitela na tlo v prepričanju, da bo našla na tlaku razmesarjeno možovo truplo. Lahko pa si mislimo njeno presenečenje, ko ji je prišel mož sicer nekoliko pobit, toda živ in zdrav naproti. Padel je namreč v avto, stoječ pred nebotičnikom.

MALI LEKSIKON

Vprašanja:

Kako sta Marx in Engels vplivala na nemško delavsko združenje »Zveza komunistov«?

Koliko ljudi na svetu je podleglo epidemiji gripe leta 1918?

Koliko izvodov časnikov izide vsak dan na svetu?

Odgovori:

»Zveza komunistov« je bila delavska zarotniška organizacija, nastajala v tridesetih letih minulega stoletja. Marx in Engels sta se vključila v njo leta 1847. Od takrat je organizacija povsem sprejela svoj značaj. Namesto zarotniške je postala prava delavska stranka s svojim statutom in programom. »Zveza komunistov« so reorganizirali na drugem kongresu pod vplivom Marxa in Engelsa, ki so jima narodili, naj sestavi program nove stranke. Tako je nastal tudi »Manifest Komunistične partije«, eno najpomembnejših in najbolj znanih del klasikov marksizma in delavskega gibanja na epohno.

Velika epidemija gripe, ki je razsajala leta 1918, je zahtevala kakih 15 milijonov človeških življenj. Samo v Parizu je umrlo čezno po 250 ljudi. V Indiji ji je podleglo kakih 6 milijonov ljudi, na Kitajskem pa 4 milijone. Gripa je bolezen, ki jo je opisal starogrški zdravnik Hipokrat 500 let pred našim štetjem. Hipokrat je pisal o njej, da se začne s kašljanjem in vročino, potem pa začne slovetka boleli nos. V Evropi so prvo veliko epidemijo te bolezni zabeležili francoski letopisci leta 1357 in jo imenovali »okultna influenza«, ki prihaja z neba. Sedanje ime gripe ji je dal leta 1743 francoski kralj Ludvik XV.

Po podatkih ZN izide za obveščanje ljudi o novostih na raznih področjih družbenega in gospodarskega življenja na svetu vsak dan 24 milijonov izvodov raznih časnikov. Razen tega ima človeštvo na razpoložen 182 milijonov radio in 15 milijonov televizijskih aparatov. Po številu prebivalcev je dnevni tisk najbolj razširjen v Angliji, kjer odpade na 1000 prebivalcev dnevno 596 izvodov raznih časnikov. V ZDA jih odpade samo 354, in vendar porabijo ZDA 87% vseh količin časopisnega papirja.

ZA DOBRO VOLJO

»Lepa, mlada gospodična, morja potrebuje vaša mati sesalec za prah ali radioaparati ali pa bi se hotela zavarovati za primer smrti?«

Pod mikroskopom

Ze na vrtu pred zbiralecvo hišo opazi človek mnoge terarije, po katerih lazijo živi polži. Prinesli so jih popotniki nekaj iz daljnega Afganistana, nekaj iz španskih gora, da lahko že naravoslovci v terariju proučujejo njihovo življenje. Dunajski zbiralec mehkužcev in njihovih lupin je upokojen železniški uradnik. Ves prosti čas porabi za izpopolnjevanje svoje zbirke. Na njegovi mizi stoji binokularni mikroskop, ki omogoča plastično povečanje lupine. Važna je zlasti njena površina. Skozi lečo vidiš marsikaj, česar oko ne opazi. Na videz nepomembne polževih hišice so videti pod mikroskopom zelo lepe. Na mizi leži mnogo debelih knjig s slikami, opisi in latinskimi imeni. Vsaka lupina ima svoje znanstveno ime in o vsaki je zabeleženo, kje in kdaj so jo

Izdelovanje umetnih demantov v laboratoriju

Za zdaj izdelujejo v ZDA in na Holandskem samo zelo drobne dragulje

Presenetljiva vest General Electric Corporation, da se je njenim strokovnjakom posrečilo izdelati pristne demante, je seveda vzbudila po svetu veliko pozornost. Posle tega je bila, da so delnice te ameriške družbe na newyorški borzi takoj občutno narasle, nasprotno pa so v Londonu delnice treh družb za trgovino z demanti doma De Beers, ki ima praktično v rokah demantni monopol, močno padle. Iz poročil tujih časnikov je videti, da so pri poskusih uporabili pritisk 800.000 funtov na kvadratno colo in tako ustvarili umetne, pogoje, v katerih so baje nastali v zemlji demanti. Najprej so izdelali samo zelo drobne dragulje, tako drobne, da jih niti za ure ne morejo uporabiti. Pač pa bodo lahko umetne demante uporabljali za zobozdravniške instrumente. Petrolejska

industrija upa, da bo dobila ostrejšo vrtnalno napravo in tudi industrija električnih aparatov si obeta od izdelovanja umetnih demantov nekaj korist. Doslej so uporabljali tretjino v Ameriko uvoženih demantov za industrijske namene. Lani so jih uvozili za dobrih 50 milijonov dolarjev. Odslej bodo izdelovali v ZDA za industrijo potrebne demante doma. Tako bo Amerika delno neovisna od angleškega doma De Beers. To podjetje prodaja demante samo toliko, kolikor se mu zdi primerno, kontrolira pa pridobivanje v vseh rudnikih in s policijo preprečuje vsem drugim, da bi demante iskali ali kupovali. Na njegove cene po-nudba in povpraševanje sploh nista vplivala. Kakor vsako kapitalistično podjetje tudi to proizvodnjo in prodajo uravnava po položaju na trgu. Če se pojavi več demantov na svetovnem trgu, podjetje svoje zaloge povečati, ko pa začne draguljev primanjkovati, jih vrže na trg.

Naravne demante dobivajo iz zemlje na zlati obali Portugalske Angole, v Belgijskem Kongu in v Francoski Zahodni Afriki. Vse te demante kupi trgovska družnica omenjenega angleškega podjetja Diamond Corporation. Dve drugi podružnici pa razdeljujeta demante med kupce po vsem svetu. Razdeljevanje je strogo racionirano. Tudi na Holandskem so izdelali umetne demante v laboratoriju in tudi v tem primeru gre za drobne, komaj desetkaratne dragulje. Strokovnjaki pa pravijo, da je načelno možno izdelati tudi večje demante, le da so za zdaj stroški preveliki.

Tovarna Renault išče posojilo

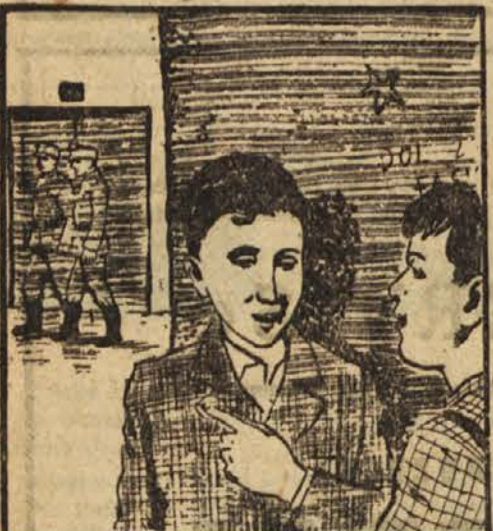
Največjo avtomobilsko tovarno v Franciji Renault so podpržavili. Zdej potrebuje to veliko industrijsko podjetje 3 milijarde frankov posojil, da bi razširilo proizvodnjo in moderniziralo svojo opremo. Konkurenca med avtomobilskimi tovarnamami je namreč čedalje hujša. Francosko podjetje se mora v ostrem konkurenčnem boju boriti proti angleškimi in nemškimi avtomobilskim tovarnam. Posojilo bi se obrestovalo s 5,5%.

Križanka

4	2	3	4	5	6	7	8
9		10					
11	12	13	14	15	16	17	
18		19	20				
21	22	23	24	25	26	27	
28	29	30	31	32	33	34	
35		36	37	38	39	40	

Vodoravno: 1. športna naprava, 2. moneta, 3. duvar živine, 4. pritok, 5. kopa, 6. obrtnik, 7. la-Savo, 8. muza, 9. južnoameriška država, 10. muza, 11. nordijska bogastva, 12. kasalnik, 13. skena plemena, 14. kasalnik, 15. stva, 16. opran, 17. kraj v Bli, 18. tako ali tako, 19. kraj v Bli, 20. progri Samac-Sarnjevo, 21. otok v Jonskem morju, 22. čunje, 23. nob-puljiv za naslednje bolezni, 24. zana glasbeni nota, 25. frška hor-nja jezo, 26. števniki, 27. osirni na imek.

★ RDEČA ROŽA

46. Od tega dne na šoli ni bilo več miru. Še enkrat se so spopadli. Zdej so bili zmagovanci ti, zdaj oni. Francok je v tem času izbral dva izmed sošolcev in ju vključil v svojo trojko. Prav tako sta v tem času ustanovila nove trojke tudi Blaž in Tine. Z Jožetom se je pobotal njegov prijatelj Bortl. Ze danj časa sta bila sprta. Sam se mu je ponudil, da bi kakšno zagodla Nemcem. Jože se sprva ni mogel odločiti, potem pa ga je vključil v trojko, ker je Bortl postal zelo aktiven. Lahko je veliko koristil, ker je bil trgovski vajenec. Drugoga člana svoje trojke pa je izbral med sošolci.

47. Nekaj dni po prvem boju je Piklica prinesla sporočilo, da bi se sestali z Blažem in Tinotom. Njihovo srečanje je bilo veselo in prijetno. Kraj sestanka je bila stara poštna jama. S seboj so prinesli žepne svetilke, da so se lahko spustili v večji prostor, ko so se bili spizlali skozi majhno odprtino pri vhodu. Ko so si vse povedali iz prejšnjih akcij, so se nasmejali od srca. Potem so se pomenili o trojkah in o vsem ostalem, kar jim je sporočil Martin. Sklenili so, se še večkrat sestati. Odločili so, da naj vse trojke vodita Ivan in Blaž. V vodstvu pa bodo še Tine, Jože in Francok.

48. Tine je predlagal, naj bi bilo tu njihovo skladišče za material, ki ga bodo pripravili za partizana. Ko so se pogovarjali o tem, da bodo izvedli po vsem mestu troj-sline akcije, je nenadoma nekaj zabobnelo. »Stran,« je zakričal Ivan, ki se je prvi znašol po presenečenju. Skočili so k kamnitim stenam in istočasno je med njimi zdrevela velika skala. Obrazje jim je preplavila bledeca. Še dolgo so gledali za skalo, ki je bobnela po svoji poti vedno globlje v podzemsko jama. Potem so se zbrali. »Ob kateri uri bomo začeli akcijo?« je vprašal Francok. Določili so četr pred do-soto ure in odšli.

PIŠE VOJKO NOVAK

RIŠE FRANCE SLANA

Letala iz steklenih vlaken

Vodja angleškega letalskega oddelka sir Arnold Hall je v zvezi z nedavnimi nesrečami, ki so se pripetile v angleškem letalstvu, ko so strmoglavila na tla reaktivna potniška letala, izjavil, da ni izključeno, da bodo začele tovarne že v bližnji prihodnosti izdelovati trupe reaktivnih letal iz steklenih vlaken. Stekleni trupci ne bi bili težji od aluminijastih, bili pa bi cenejši in odpadla bi nevarnost tako imenovane »utrutenosti kovin«. Pri umetnih vlaknih namreč ne nevarnosti ni.

Motorna vozila namesto slonov

Skupina burmanskih trgovcev je prispela nedavno v Ameriko, kjer bodo kupili večje število buldožerjev, traktorjev in kamionov. Motorna vozila potrebuje Burma, da bo nadomestila z njimi slone. Doslej so opravljali napore delo v tej deželi sloni, toda njih število se je spričo nemirov in spopadov med vladnimi četami in uporniki tolpani skrčilo na kakih 2000. To pa je za burmanske potrebe premalo.